

Beretning fra Statsfrøkontrollen for det 54. Arbejdsaar fra 1. Juli 1924 til 30. Juni 1925.

Ved K. Dorph-Petersen.

I. Almindelige Meddelelser om Virksomheden.

I det 54. Arbejdsaar er der undersøgt 24 120 Prøver mod 22 832, altsaa 1288 flere end Aaret forud. Frøavlsarealet var i 1924 (19 224 ha) meget nær af samme Størrelse som i 1923 (19 315 ha). Som det vil ses af det anførte i Begyndelsen af Afsnit II, skyldes Tilvæksten i indsendte Prøver, at Frøhandlerne har benyttet Frøkontrollens Hjælp i stærkere Grad i 1924—25 end i 1923—24, medens Frøavlere og andre Jordbrugere har indsendt lidt færre Prøver end Aaret før, ligesom der for Frøkontrollens egen Regning er udført færre registre-rede Undersøgelser end i 1923.

Om de i det forløbne Aar leverede Frøvarers Beskaffenhed skal der, under Henvisning til de Side 13 anførte Gennemsnitstal for Prøver undersøgte i 1924—25, kort meddeles følgende: Baade Græsfrøafgrøderne og navnlig Kaalroe- og Turnipsfrøafgrøderne led megen Skade i den haarde Vinter og det sene og kolde Foraar 1924; Udbyttet var derfor for Græsfrøets Vedkommende under Middel, medens Beskaffenheden, naar Italiensk Rajgræs undtages, som Helhed var normal; Spireevnen af sidstnævnte Frøart var, særlig for de i Jylland avlede Partiers Vedkommende, ofte væsentlig lavere end normalt. Af de Korsblomstredes Frøafgrøder frøs over 90 pCt. bort, saaledes at Forbruget hovedsagelig maatte dækkes af Frø af ældre Aargange. Spireevnen af det Frø, der kom til Forbrug, særlig af Turnips, var derfor ofte væsentlig lavere end normalt. Runkelroefrøarealet var ogsaa noget mindre end de foregaaende Aar, fordi

Moderroerne havde taget Skade under Overvintringen. Frøudbyttet var dog ganske godt og Beskaffenheden af Frøet bedre end normalt.

Det avlede Rød- og Hvidkløverfrø var baade med Hensyn til Mængde og Beskaffenhed ganske godt; Hvidkløverfrøarealet, der de sidste Aar er udvidet stærkt (fra 475 ha i 1922 til 720 ha i 1923 og 783 ha i 1924), var i 1924 næsten dobbelt saa stort som Rødkløverfrøarealet. Arealet med Humle-Sneglebælg til Frøavl var derimod væsentlig mindre end det foregaaende Aar, saa der maatte indføres meget Frø fra Vesteuropa. Tidlig Rødkløverfrø indførtes i det omhandlede Arbejdsaar væsentlig fra Polen; Lucerne fra Ungarn. — Glædeligt er det, at Værdien af det til Danmark indførte Frø nu rigelig dækkes af Værdien af det udførte Frø.

Foruden til en Del lokale Planteavlsvdstillinger har Frøkontrollen sendt Udstillingsmateriale til en større Planteavlsudstilling ved de samvirkende sjællandske Landboforeningers Dyrskue i Ringsted. Som sædvanlig har Frøkontrollens Direktør i Aarets Løb holdt enkelte Foredrag og skrevet nogle Artikler om Frøspørgsmaal.

Korrespondancen følger, hvad Udsendelsen af Analyse-resultater angaar, Antallet af indkomne Prøver. Der er udsendt omkring 57 000 Enkeltresultater i ca. 15 000 Postsager. Hertil kommer Udsendelse af Regninger, en hel Del Meddelelser og Tryksager (ca. 11 000). Antallet af særligt udarbejdede skriftlige Meddelelser o. l. har været ca. 2200.

En Del af disse (ca. 500) er Korrespondance, som Frøkontrollens Direktør som Præsident for Den internationale Frøkontrollassociation har haft, dels med de forskellige Landes Regeringer og dels med Ledere af Frøkontrollanstalter Verden over, der ønskede at tiltræde Associationen, bl. a. om de Arbejder, der udførtes inden for denne, særlig de sammenlignende Frøundersøgelser.

Af særlige Beretninger er der i Aarets Løb udsendt to, begge af *E. Hellbo*, nemlig: »Om Adskillelse af Prentice-Byg og Abed Rex-Byg« og »Om Adskillelse af Frø af Italiensk Rajgræs og Almindelig Rajgræs samt af Rajgræs og Eng-Svingel«¹⁾. Efter den i sidstnævnte Beretning

¹⁾ Tidsskrift for Planteavl, 31. Bind, Side 659—666 og Side 667—675.

angivne Metode har Statsfrøkontrollen fra 1. Oktober 1925 paataget sig at udføre den nævnte Adskillelse, der særlig vil faa praktisk Betydning ved Bestemmelse af, om de i Italiensk Rajgræs forekommende stakløse Frø, hvoraf der ofte findes 50—75 pCt., alle er Italiensk Rajgræs, eller om nogle af dem er Almindelig Rajgræs.

Af Frøkontrolkommissionen blev der i 1924 nedsat et Udvalg til Revision af Erstatningsreglerne; dette Udvalg holdt en Række Møder og afgav et Forslag til nye Regler, der blev vedtaget af Frøkontrolkommissionen paa dennes Møde i Maj 1925 og traadte i Kraft 1. Juli 1925. Med Eksemplarer af de nye Regler tilsendtes der dem, der benytter Frøkontrollens Hjælp, et Cirkulære som nedenanførte.

Vedlagt fremsendes et Eksempel af Statsfrøkontrollens Erstatningsregler, saaledes som de bliver gældende fra 1. Juli 1925.

Erstatningsreglerne i den reviderede Form er udarbejdet af et af Frøkontrolkommissionen nedsat Udvalg, bestaaende af Forpagter Chr. Sonne, Professor E. Lindhard, Grosserer K. Stalknecht, Direktør I. E. Jacobsen, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Direktør K. Dorph-Petersen og Amanuensis Chr. Stahl og vedtaget paa et Møde den 18. Maj 1925 af Frøkontrolkommissionen.

I Forhold til de hidtil gældende Regler indeholder de reviderede adskillige, paa flere Punkter væsentlige Ændringer, hvad en nøje Gennemlæsning af de vedlagte Regler under Sammenligning med de hidtil gældende vil vise, (Eksemplarer af de hidtil gældende kan faas fra Statsfrøkontrollen). Nedenfor anføres nogle af de formentlig væsentligste Ændringer i Reglerne.

Medens man hidtil i Tilfælde af, at Spiringsundersøgelsen af en Prøve gentages, har regnet det højeste af de fundne Resultater for gældende, vil i Fremtiden, som det fremgaar af Stk. 3, Side 2, Spireevnen lige som andre Forhold blive beregnet som Gennemsnit af de fundne Resultater.

Til delvis Afbødning af denne tidssvarende Ændring er Latituderne for Spireevne og Spirehastighed, som det fremgaar af Afsnit A, Stk. 2 og 3, for de laveste Garantital udvidet noget.

Ved Reglernes nye Formulering er der i Udtrykkene »efter Statsfrøkontrollens Regler«, »Stamfrø«, »Til Frøavl« og »Sædekorn« lagt Betydningen af en vis Kvalitetsgaranti, naar Varen sælges under disse Betegnelser uden Angivelse af andre Garantier (se Side 2, Stk. 6).

Sælges Brugsfrø »efter Statsfrøkontrollens Regler« uden Angivelse af Garantital, skal det altsaa herefter svare til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal (for Kløverfrøs Vedkommende desuden Silkegarantien 100 Korn pr. kg). De i Stykket nævnte Normaltal for Stamfrø vil i den nærmeste Fremtid blive offentliggjorte af Statsfrøkontrollen og vil fremtidig findes i de aarlige Beretninger om dennes Virksomhed¹⁾.

¹⁾ Se Side 15.

Med Hensyn til de Garantiforpligtelser, man paatager sig ved Salg af »Sædekorn« uden Angivelse af Garantital, henvises til Reglernes Afsnit A, Stk. 9 a og 10 samt Afsnit B, Stk. 10.

Som det fremgaar af sidstnævnte Stykke, indeholder de nye Regler Bestemmelser med Hensyn til Sortsindblanding i Korn. Undersøgelser af dette Forhold foretages af Statsfrøkontrollen efter Omstændighederne enten i Laboratoriet eller i Kontrolmarken (se J. Holmgaard: »Undersøgelser vedrørende Saasæds Sortsægthed og Frihed for Brand og Stribesyge«).

Endvidere henledes Opmærksomheden paa Betydningen af Garantien »normal Spireevne«, Side 2, Stk. 4 og 5, og »tør«, »sækketør« og »normal« med Hensyn til Vandindhold (Afsnit B, Stk. 12).

Som anført Side 6 gælder Erstatningsbestemmelserne for Ukrud og fremmed Kulturfrø ikke for Raavarer og for en gros Handelen kun, naar særlig Aftale derom foreligger. Erstatningsbestemmelserne er paa dette Punkt udformet særlig med Hensyn paa færdigrenset Frø, der leveres til Saaning, og deres Anvendelse paa ikke rensede Varer vilde i visse Tilfælde virke uretfærdigt. I Erkendelse heraf er nævnte Undtagelsesbestemmelse for Raavarer indsat. Naar man har undtaget ogsaa en gros Handelen med Hensyn til disse Erstatningsbestemmelser, er det dels ud fra den Betragtning, at der ofte i en gros Handelen omsættes Frø, der vel ikke kan kaldes Raavarer, men som dog ikke er færdigrensede, og dels fordi man derigennem mener at kunne gøre Statsfrøkontrollens Erstatningsregler anvendelige ogsaa ved Handel med Udlandet.

Hvad Latituderne angaar, henledes Opmærksomheden i øvrigt paa følgende Ændringer. For Garantien 98 pCt. Renhed eller derover er Latituden fremtidig for alle Arter kun 1 pCt. Latituderne for Ukrudsindhold er for de laveste Garantital formindsket væsentligt (Afsnit A, Stk. 6); det samme gælder Latituderne for Indhold af fremmed Kulturfrø i Stamfrø. For fremmed Sort i Korn er indført tilsvarende Latituder som for Ukrud (Afsnit a, Stk. 9 b og 10). Det skal her indskræpes, hvad ogsaa er anført i Reglerne Side 6, at det — for at konstatere Mængden af saadanne Bestanddele, der kun findes i ringe Mængder i Prøven, med den Sikkerhed, Latituderne angiver — er nødvendigt, at der undersøges en større Portion af Prøven end den, der benyttes og er fuldt tilstrækkelig ved Bestemmelsen af Mængden af »Rent Frø«.

Paa Maximums- og Minimumsgarantier og paa Garantien »absolut fri for.....« er i Fremtiden ingen Latitude. (Se Side 2, nederst).

Latituden er som bekendt et Udtryk for den Usikkerhed paa det fundne Resultat, der er uundgaelig Følge af, at kun en Del af Prøven (og Partiet) undersøges, og man kan ikke ved en Vedtægt fjerne denne Realitet; trods alle Vedtægter vil det fundne Enkeltresultat være behæftet med den ved Latituden angivne Usikkerhed. Naar man alligevel finder det forsvarligt at indføre Begrebet Garantier uden Latitude, er det i Erkendelse af, at denne Udtryksmaade bruges i Handelen; under Henvisning til det foran anførte skal det indskræpes, at man for med Sikkerhed at turde regne med, at en Prøve ved en enkelt Analyse skal vise sig at svare til et garanteret Minimum, maa fordre, at Varen svarer til dette plus Latituden.

Endvidere bedes Bestemmelsen med Hensyn til Latituder for »ondartet Ukrud« og Silke bemærket (Afsnit A, Stk. 7 og 8). Man vil se, at der tillægges Udtrykkene »absolut fri for . . .« og »fri for . . .« en fra hinanden afvigende Betydning.

Endelig bedes det bemærket, at Reglen om, i hvilken Grad manglende Renhed kan dækkes af overskydende Spireevne og omvendt, er ændret noget, idet den første Bestemmelse, der hidtil kun gjaldt Græs- og Gulerodsfrø, fremtidig ogsaa omfatter Bedefrø (Runkelroe, Sukkerroe og Rødbede), Afsnit B, Stk. 1, medens Grænsen for, hvor mange Procent manglende Spireevne, der kan dækkes af overskydende Renhed, er ændret fra 10 til 5 pCt. Endnu skal det nævnes, at baade Køber og Sælger efter de nye Regler har Ret til at faa en Undersøgelse gentaget, medens denne Ret hidtil kun tilkom Sælgeren.

Vi er gerne til Tjeneste med Svar paa Forespørgsler med Hensyn til Erstatningsreglernes Forstaaelse og Anvendelse.

Ved samme Møde, paa hvilket Erstatningsreglerne vedtoges, blev det fastsat, at alle Arter af Hejre med Undtagelse af Ager-Hejre fra 1. Juli 1926 i Frøkontrollen skal henregnes til Ukrud.

Antallet af besøgende paa Frøkontrollen har i Aar været større end i noget tidligere Aar. I Fremmedbogen har 370 Gæster fra følgende Lande indtegnet sig: Norge 3, Sverige 30, Finland 2, England 16, Skotland 11, Irland 18, Tyskland 10, Frankrig 3, Belgien 10, Holland 2, Polen 34, Letland 5, Lithauen 37, Czekoslovakiet 2, Jugoslavien 1, Østrig 1, Rusland 1, Ukraine 2, Rumænien 1, De forenede Stater 8, Kanada 2, Argentina 1, Australien 3, Indien 2, Japan 7, Danmark 158.

Desuden har der været en Række andre Besøg, bl. a. af Landbrugs- og Havebrugsstuderende fra Landbohøjskolen samt af Elever fra flere af Landbrugsskolerne.

II. Antallet af undersøgte Prøver og disses Fordeling.

I Aaret fra 1. Juli 1924 til 30. Juni 1925 har Statsfrøkontrollen, som foran nævnt, i alt undersøgt 24 120 Prøver.

Af disse er:

Indsendt af Frøhandlere	14 230	Prøver
— - Frøavlere	} og disses Organisationer {	2766 —
— - andre Jordbrugere		5827 —
Undersøgelser, udførte for Frøkontrollens Regning	1297	—

Frøhandlerne har indsendt 1894 Prøver flere end Aaret forud, Frøavlere og andre Jordbrugere 171 færre. Antallet af Frøkontrollens egne Undersøgelser er 435 mindre end i 1923—24.

De fra Frøhandlere indsendte Prøver var fordelte paa følgende Maade:

	Indsendte fra Byer og Pladser	Ind- sendere	Antal Prøver
København	1	66	4559
Øvrige Sjælland og Bornholm..	35	76	1533
Lolland-Falster	5	16	865
Fvn.	20	56	2323
Nørrejylland	68	113	3688
Sønderjylland	20	28	581
Norge	1	1	12
Sverige	14	21	207
Finland	5	10	93
Storbritannien	6	13	79
Holland	2	2	30
Tyskland	11	19	132
Luxemburg	1	1	9
Frankrig	3	3	4
Italien	1	1	5
Czekoslovakiet	1	1	9
Letland	1	2	94
De forenede Stater	2	2	7
I alt...	197	431	14230

De 8593 fra Frøavlere og andre Jordbrugere og disses Organisationer indsendte Prøver — af hvilke 3643 var af indkøbt Frø til Efterundersøgelse — fordeler sig geografisk paa følgende Maade:

	Indsendere	Antal Prøver
Sjælland og Bornholm	2445	3184
Lolland-Falster	193	335
Fyn	876	1056
Nørrejylland	2672	3421
Sønderjylland	445	518
Island	1	13
Norge	2	49
Sverige	3	10
Finland	1	2
Tyskland	2	4
Lithauen	1	1
I alt...	6641	8593

En større Del af disse Prøver (2378) er indsendt af Danske Landboforeningers Frøforsyning, idet der undersøges Prøver af alle de større Frøleveringer fra Avlerne, som faar Afregning efter det ved Analysen fundne Indhold af rent spiredygtigt Frø. Denne rationelle Afregningsmaade benyttes ogsaa

af nogle andre Frøfirmaer; men der er dog stadig adskillige, som blot sender Avlerne en Afregning for, hvor meget rent Frø der er blevet efter Rensningen af den leverede Vare. Det hænder jævnlige, at Avlere, der har solgt deres Avl paa disse Betingelser, søger Frøkontrollens Raad, fordi de synes, at det er for lidt rent Frø, der afregnes efter. Foreligger der nu en forskriftsmæssigt udtaget Prøve af Varen, kan vi i Reglen klare Sagen, medens det ellers er umuligt.

Der er i det forløbne Aar undersøgt 1297 Prøver for Statsfrøkontrollens egen Regning, dels til Støtte for Virksomheden her, dels for Den internationale Frøkontrollassociation. Der er udført 56 fuldstændige Garantianalyser af Prøver af 14 Arter, som er udsendte til 56 udenlandske Frøkontrollanstalter til sammenlignende Undersøgelse. Spiringsundersøgelsen er gentaget for flere af Prøvernes Vedkommende for at konstatere, om Spireevnen af disse gik tilbage i det efter Udsendelsen følgende Halv-aar; dette har i alt medført 36 Analyser. For 13 Frøkontrollanstalter i andre Lande er der undersøgt 63 Prøver; Statsfrøkontrollens Analyser benyttes hyppigt som Korrektiv for andetsteds udførte Undersøgelser.

For at faa Klarhed over, hvorledes Spireevnen holder sig med Hensyn til de forskellige Frøarter, er der gentaget en Række (750) Spiringsundersøgelser, bl. a. af en hel Del Havefrøprøver. Med Spinat er der udført 88 Undersøgelser for at udfinde den heldigste Spiringstemperatur, der har vist sig at være 10—15° C (se Side 64). Med Kornarterne er der foretaget en betydelig Række Undersøgelser over Spiring ved forskellig Temperatur og Spiring af skaarne Korn.

Som nævnt i Aarsberetningen i Fjor, blev der i en særlig Beretning givet Meddelelse om Undersøgelser over, hvor længe de forskellige Frøarter bevarer Spireevnen; de undersøgte Prøver havde henligget i Frøkontrollens opvarmede Lokaler. I det forløbne Arbejdsaar er der iværksat en omfattende Forsøgsrække over, hvorledes Frø, opbevaret under normale Lagerforhold, bevarer Spireevnen fra Aar til Aar. Danske Landboforeningers Frøforsyning og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger har stillet Frø til Raadighed til Forsøgene; Prøverne opbevares paa sidstnævnte Firmas Lager i et aflaaet Tremmeskab, der er beslaaet med Metaltraadsnet indvendig, saaledes at Mus ikke kan trænge ind og gnave

Poserne. Af alle de vigtigere Frøarter opbevares der Prøver af flere Partier, af hvert Parti en større Prøve paa ca. 2 kg, hvoraf der efterhaanden udtages Prøver til Spiringsundersøgelse, og en paa nøjagtigt 1 kg, som jævnligen vejes for at konstatere, hvorledes Vandindholdet i denne ændrer sig under de skiftende Fugtigheds- og Temperaturforhold paa Lageret. Der er i Aar foretaget 46 Undersøgelser af de opbevarede Prøver.

For forskellige Frøarters Vedkommende, Rødkløver, Humle-Sneglebælg og Kællingetand, har det vist sig, at Indholdet af haarde Korn i nogle Prøver er tiltaget under disses Opbevaring i Frøkontrollens opvarmede Lokaler, hvad enkelte Prøver angaar med op imod en Snes Procent i det første Døgn. For at faa dette Forhold nærmere belyst er der foretaget 75 Spiringsundersøgelser, dels af Prøver, opbevarede i Frøkontrollens opvarmede Lokaler, dels af Prøver, opbevarede i uopvarmet Garage. I Sæsonen 1925—26 udføres der en omfattende Forsøgsrække paa dette Omraade.

Endvidere er der foretaget Undersøgelser af 6 Prøver af nyavlet Frø, og 28 Prøver af Frø, behandlet med Magniumklorid, Germisan og Tillantin.

De øvrige 237 Undersøgelser er dels en Række gentagne Renheds- og Spiringsbestemmelser, dels en Række Undersøgelser af forskellige Spiringsforhold m. m.

Ud over de her nævnte 1297 Prøver er der for Statsfrøkontrollens Regning udført adskillige Undersøgelser, der ikke er registrerede paa særligt Analysenummer. Der er saaledes, uden at det fremtræder i det registrerede Analyseantal, udsaaet ca. 250 Prøver af Roefrø, ca. 250 Prøver af Kløver- og Græsfrø og ca. 150 af andre Frøarter, hovedsagelig Vikker; hertil kommer 185 Undersøgelser m. H. t. haarde Korn, der nærmere er omtalt Side 37 o. følg.

Af de 22 823 indsendte Prøver har Frøkontrollen modtaget:

i Juli	Maaned	241	Prøver	i Januar	Maaned	2463	Prøver
- August	—	1201	—	- Februar	—	3039	—
- September	—	2130	—	- Marts	—	3638	—
- Oktober	—	2186	—	- April	—	2571	—
- November	—	2493	—	- Maj	—	697	—
- December	—	1928	—	- Juni	—	236	—

Samtlige 24 120 Prøver fordeler sig som følger:

A. Landbrugsplanter.

a. Kornarter.

783	Prøver	Havre, <i>Avena sativa</i> .
1330	—	2-rd. Byg, <i>Hordeum distichum</i> .
123	—	6-rd. Byg, <i>Hordeum vulgare</i> .
96	—	Rug, <i>Secale cereale</i> .
293	—	Hvede, <i>Triticum vulgare</i> .
9	—	Majs, <i>Zea Mays</i> .
11	—	Blandsæd.

2645 Prøver.

b. Andre Græsser.

421	Prøver	Timothe, <i>Phleum pratense</i> .
1262	—	Alm. Rajgræs, <i>Lolium perenne</i> .
1026	—	Ital. Rajgræs, <i>Lolium italicum</i> .
40	—	Rajgræs, <i>Lolium sp.</i>
1017	—	Eng-Svingel, <i>Festuca pratensis</i> .
75	—	Stivbladet Svingel, <i>Festuca ovina duriuscula</i> .
8	—	Rød Svingel, <i>Festuca rubra</i> .
1	—	Strand-Svingel, <i>Festuca arundinacea</i> .
471	—	Ager-Hejre, <i>Bromus arvensis</i> .
1	—	Blød Hejre, <i>Bromus mollis</i> .
211	—	Draphavre, <i>Avena elatior</i> .
3468	—	Hundegræs, <i>Dactylis glomerata</i> .
241	—	Eng-Rævehale, <i>Alopecurus pratensis</i> .
63	—	Fløjlgræs, <i>Holcus lanatus</i> .
111	—	Fioringræs, <i>Agrostis alba</i> .
65	—	Kamgræs, <i>Cynosurus cristatus</i> .
383	—	Alm. Rapgræs, <i>Poa trivialis</i> .
192	—	Eng-Rapgræs, <i>Poa pratensis</i> .
1	—	Lund-Rapgræs, <i>Poa nemoralis</i> .
4	—	Fladstraaet Rapgræs, <i>Poa compressa</i> .
9	—	Stortoppet Rapgræs, <i>Poa fertilis</i> .
14	—	Rapgræs, <i>Poa sp.</i>
1	—	Ital. Hirse, <i>Panicum italicum</i> .

9085 Prøver.

c. Ærteblomstrede.

1631	Prøver	Rødkløver, <i>Trifolium pratense</i> .
836	—	Hvidkløver, <i>Trifolium repens</i> .
338	—	Alsikekløver, <i>Trifolium hybridum</i> .
20	—	Blodkløver, <i>Trifolium incarnatum</i> .
485	—	Humle-Sneglebælg, <i>Medicago lupulina</i> .
372	—	Lucerne, <i>Medicago sativa</i> .
181	—	Gul Rundbælg, <i>Anthyllis vulneraria</i> .
295	—	Alm. Kællingetand, <i>Lotus corniculatus</i> .
41	—	Serradela, <i>Ornithopus sativus</i> .
277	—	Ært, <i>Pisum sp.</i>
5	—	Hestebønne, <i>Faba vulgaris</i> .

74	Prøver	Fodervikke, <i>Vicia sativa</i> .
5	—	Uldhaaret Vikke, <i>Vicia villosa</i> .
29	—	Gul Lupin, <i>Lupinus luteus</i> .
1	—	Blaa Lupin, <i>Lupinus angustifolius</i> .
1	—	Perennerende Lupin, <i>Lupinus perennis</i> .

4591 Prøver.

d. Andre Plantearter.

2911	Prøver	Runkelroe, <i>Beta vulgaris</i> .
129	—	Sukkerroe, <i>Beta vulgaris saccharifera</i> .
524	—	Gulerod, <i>Daucus carota</i> .
1121	—	Turnips, <i>Brassica campestris rapifera</i> .
1258	—	Kaalroe, <i>Brassica Napus rapifera</i> .
7	—	Alm. Boghvede, <i>Fagopyrum esculentum</i> .
34	—	Sølvboghvede, <i>Fagopyrum esculentum argenteum</i> .
12	—	Spergel, <i>Spergula sp.</i>
35	—	Gul Sennep, <i>Sinapis alba</i> .
10	—	Cikorie, <i>Cichorium intybus</i> .
8	—	Solsikke, <i>Helianthus annuus</i> .
2	—	Tobak, <i>Nicotiana tabacum</i> .
1	—	Hamp, <i>Cannabis sativa</i> .
2	—	Kommen, <i>Carum Carvi</i> .

6054 Prøver.

e. Blandfrø.

189 Prøver.

B. Havebrugsplanter.

1325 Prøver. (Se i øvrigt Side 63.)

C. Skovbrugsplanter.

221 Prøver.

D. Vildtvoksende Planter.

10 Prøver.

Af de i Aarets Løb udførte 24 120 Undersøgelser var:

13 352 fuldstændige Analyser; heraf var 5076 Vejledningsanalyser til halv Takst og 4123 Efteranalyser, hvoraf der med 3145 kun foretoges vejledende Undersøgelser.

2004 Renhedsbestemmelser; 1440 af Analyserne var Vejledningsanalyser til halv Takst og 2 var Efteranalyser.

7698 Spiringsbestemmelser, hvoraf 5858 var Vejledningsanalyser og 94 Efteranalyser; med 83 af disse foretoges kun vejledende Undersøgelse.

Endvidere er der dels i Forbindelse med ovenstaaende Analyser, dels enkeltvis udført en Række andre Undersøgelser, som det vil fremgaa af omstaaende Oversigt.

I alt er der udført følgende Antal Enkeltundersøgelser (hver Garantianalyse for Renhed, Spireevne og Kornvægt

medfører 2 Enkeltundersøgelser og er derfor i denne Oversigt regnet for 2):

20475	Renhedsbestemmelser
28061	Spiringsbestemmelser
3601	Kornvægtsbestemmelser
529	Vandindholdsbestemmelser
261	Silkebestemmelser
1128	Bestemmelser af Indhold af fremmed Frø eller Ukrud
352	Avlsstedsbestemmelser
57	Bestemmelser af Antal Spirer pr. 100 Hoveder
709	Sortsbestemmelser af Byg
2008	Udsaaninger i Statsfrøkontrollens Kontrolmarker
594	mikroskopiske Undersøgelser
56	andre Undersøgelser

I alt 57831 Enkeltundersøgelser.

Der er i Aar foretaget 3358 flere Enkeltundersøgelser end i 1923—24.

III. Gennemsnitstallene for de i 1915—1925 og 1924—1925 undersøgte Frøprøver.

Disse Tal findes for de vigtigste Landbrugsplanters Frø, af hvilke der i disse Aar er blevet undersøgt Prøver, i Tabellerne 1 og 2.

Ligesom i de nærmest foregaaende Aar er der udregnet og anført særlige Gennemsnitstal for Rødkløver af Hersnap-Stammen og Hvidkløver af Morsø- og Strynø-Stammerne.

For Timothe er i Tabellerne anført Gennemsnitstal for alle Prøver uden Hensyn til Avlssted. Særlige Gennemsnitstal for saavel dansk som svensk Timothe er meddelt Side 24. Ved Beregningen af Tallene for Renhed, Spireevne og Ukrud er siden 1913 for Græs- og Kløverfrø kun medtaget fuldstændige Efteranalyser, d. v. s. Analyseresultater af Prøver, der er undersøgte baade for Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold, og om hvilke man ved, at de er udtagne af Leveringer af færdigrenset Frø til Detailhandlere og Forbrugere; fra 1920 er samme Beregningsmaade benyttet for Roefrø med Undtagelse af Sukkerroefrø. Ved Udregning af Runkelroefrøets Spireevne er Analyseresultatet af Prøver, der er angivet at være af udenlandsk Avl, beregnet for sig.

Da der kun er udført forholdsvis faa Efterundersøgelser af Sukkerroefrø og Sædekorn, har man, for at fremskaffe et

Tabel 1. Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal
for 1915—1925.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Spirings- bestemmelser		
			Rent Frø	Affald	Fremmed Kulturfrø	Ukrudsfrø	Spirehastighed	Spireevne af det rene Frø ¹⁾	Rent spiret Frø
			pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	
Rødkløver	3525	} 1.70	96.6	2.2	0.7	0.54	75.4	82.2+ 8.3	79.4
do. Hersnap.....	265 ²⁾		96.3	2.9	0.3	0.50	69.6	77.6+ 7.8	74.7
Hvidkløver	1323	} 0.708	95.0	2.0	2.0	0.35	68.7	78.2+13.7	74.3
do. Morsø og Strynø	270 ²⁾		95.2	3.1	0.8	0.89	53.7	65.7+21.6	62.5
Alsikekløver	1322	0.693	96.0	1.2	2.3	0.46	79.9	85.0+ 7.9	81.6
Humle-Sneglebælg	1126	1.67	97.9	1.6	0.2	0.29	68.0	76.0+ 7.3	74.4
Lucerne	1353	2.00	96.9	2.0	0.7	0.44	66.2	78.5+10.6	76.1
Gul Rundbælg	737	2.48	91.6	3.8	3.5	1.12	62.4	71.9+ 9.3	65.9
Alm. Kællingetand	1020	1.14	97.5	1.3	0.3	0.88	57.9	76.2+11.8	74.3
Timothe	1432	0.386	97.9	1.2	0.6	0.28	89.9	92.3	90.4
Alm. Rajgræs, dansk...	1245	2.10	95.2	2.3	2.0	0.05	93.1	95.2	90.6
Ital. Rajgræs, dansk ...	1082	2.12	97.7	1.8	0.5	0.04	93.1	95.3	93.1
Eng-Svingel	1309	2.03	92.0	4.6	3.3	0.08	84.7	92.1	84.7
Stivbladet Svingel	271	0.815	79.1	18.9	1.3	0.23	65.7	73.4	58.1
Ager-Hejre.....	1312	2.07	96.3	3.0	0.4	0.25	87.8	90.0	86.7
Draphavre	926	3.26	88.0	9.9	2.0	0.06	80.6	83.6	73.6
Hundegræs	2120	1.11	88.5	9.8	1.6	0.09	84.7	93.7	82.9
Eng-Rævehale	385	0.866	65.3	31.7	1.8	1.21	61.4	69.6	45.4
Fioringræs	216	0.087	93.2	5.1	0.6	1.15	83.5	89.8	83.7
Alm. Rapgræs.....	342	0.175	89.6	9.3	0.7	0.35	76.4	83.2	74.5
Eng-Rapgræs	322	0.214	81.9	17.1	0.4	0.64	58.7	78.7	64.5
Fløjlsgræs	249	0.384	79.3	13.8	5.7	1.16	75.1	79.8	63.3
Runkelroe	3788	17.9	97.7	2.2	0.1	0.03	70.9	74.2	72.5
Sukkerroe	2107	18.7	97.7	—	2.3	—	72.4	77.3	75.5
Gulerod	1529	1.08	91.5	7.9	0.1	0.46	53.9	65.3	60.2
Turnips	2031	2.09	97.3	2.7	—	0.03	84.0	95.0	92.4
Kaalroe	1963	2.96	97.9	2.1	—	0.04	82.5	92.3	90.4
Havre	4630 ³⁾	36.7	98.6	1.1	0.3	0.03	89.5	95.4	94.1
2rd. Byg	4828 ³⁾	43.8	99.2	0.6	0.2	0.03	94.2	96.6	95.8
6rd. Byg	607 ³⁾	35.5	98.9	0.8	0.2	0.08	95.1	97.1	96.0
Rug	474 ³⁾	29.7	97.2	2.6	0.2	0.03	92.3	95.7	93.0
Hvede.....	893 ³⁾	41.6	99.3	0.7	—	0.01	86.0	96.6	95.9

¹⁾ Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

²⁾ Kun for 1920—1925.

³⁾ Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

Tabel 2. Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal
for 1924—1925.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renheds- bestemmelser				Spirings- bestemmelser			
			Rent Frø	Affald	Fremmed Kulturfrø	Ukrudsfrø	Spirehastighed	Spireevne af det rene Frø ¹⁾	Rent spiret Frø	
										pCt.
Rødkløver (<i>Trifolium pratense</i>)	371	1.66	96.9	2.0	0.5	0.56	74.0	81.5	+10.6	79.0
do. Hersnap	74		96.6	2.4	0.5	0.47	70.8	78.0	+10.2	75.3
Hvidkløver (<i>Trifolium repens</i>)	106	0.755	95.6	1.5	2.1	0.77	68.7	80.4	+15.4	76.9
do. Morsø og Strynø	95		94.7	3.8	0.9	0.57	60.1	68.8	+18.9	65.2
Alsikekløver (<i>Trifolium hybridum</i>)	167	0.701	96.7	0.8	2.1	0.37	81.0	85.4	+ 8.7	82.6
Hl.-Sneglebælg (<i>Medicago lupulina</i>)	131	1.75	98.9	0.8	0.1	0.18	74.7	84.0	+ 3.4	83.1
Lucerne (<i>Medicago sativa</i>)	147	2.06	97.0	2.1	0.6	0.30	68.6	80.8	+ 9.3	78.4
Gul Rundbælg (<i>Anthyllis vulneraria</i>)	66	2.49	92.9	3.7	2.7	0.69	61.5	74.7	+14.1	69.4
Alm. Kællingetand (<i>Lotus corniculatus</i>)	108	1.13	98.0	1.0	0.5	0.49	59.8	81.1	+ 9.5	79.5
Timothe (<i>Phleum pratense</i>)	187	0.397	98.1	0.9	0.7	0.26	94.1	95.4		93.6
Alm. Rajgræs (<i>Lolium perenne</i>), dansk	198	2.11	96.3	2.7	1.0	0.05	91.6	93.7		90.2
Ital. Rajgræs (<i>Lolium italicum</i>), dansk	162	2.09	98.0	1.5	0.4	0.06	88.1	90.3		88.5
Eng-Svingel (<i>Festuca pratensis</i>)	146	2.03	94.7	4.3	0.9	0.06	84.0	92.0		87.1
Stivbl.Svingel (<i>Festuca ovina duriuscula</i>)	34	0.917	89.5	9.6	0.7	0.19	78.4	84.6		75.7
Ager-Hejre (<i>Bromus arvensis</i>)	138	2.11	96.6	2.7	0.5	0.25	85.6	87.9		84.9
Draphavre (<i>Avena elatior</i>)	111	3.27	92.1	7.4	0.5	0.02	87.9	89.8		82.7
Hundegræs (<i>Dactylis glomerata</i>)	218	1.16	89.5	9.6	0.8	0.08	84.3	94.1		84.2
Eng-Rævehale (<i>Alopecurus pratensis</i>)	52	0.886	59.9	37.8	1.7	0.57	61.3	69.3		41.5
Fioringræs (<i>Agrostis alba</i>)	37	0.093	92.1	5.0	1.1	1.78	85.1	91.8		84.5
Alm. Rapgræs (<i>Poa trivialis</i>)	55	0.185	90.8	8.2	0.8	0.21	80.3	86.8		78.8
Eng-Rapgræs (<i>Poa pratensis</i>)	63	0.222	81.7	17.5	0.3	0.48	58.9	80.2		65.5
Fløjlsgræs (<i>Holcus lanatus</i>)	36	0.318	91.1	1.0	7.0	0.89	84.0	88.1		80.3
Kamgræs (<i>Cynosurus cristatus</i>)	22	0.535	99.3	0.2	0.3	0.23	67.8	80.7		80.1
Runkelroe (<i>Beta vulgaris</i>), dansk Avl	496	17.5	97.9	2.0	0.1	0.02	74.5	77.4		75.8
do. udenlandsk Avl	21	20.0	98.5	1.5	—	0.08	78.1	82.2		81.0
Sukkerroe (<i>Beta vulgaris saccharifera</i>)	106	18.6	98.5	—	1.5	—	70.9	76.2		75.1
Gulerod (<i>Daucus carota</i>)	91	1.06	93.1	6.5	0.1	0.27	48.3	60.7		56.5
Turnips (<i>Brassica campestris rapifera</i>)	273	2.04	98.4	1.6	—	0.03	73.1	91.9		90.4
Kaalroe (<i>Brassica Napus rapifera</i>)	364	2.88	98.6	1.4	—	0.03	79.3	90.8		89.5
Havre (<i>Avena sativa</i>)	477 ²⁾	37.8	99.4	0.4	0.2	0.01	87.6	95.9		95.3
2rd. Byg (<i>Hordeum distichum</i>)	664 ²⁾	44.5	99.5	0.3	0.2	0.01	91.3	94.3		93.8
6rd. Byg (<i>Hordeum vulgare</i>)	72 ²⁾	34.3	99.1	0.5	0.3	0.09	92.6	95.9		95.0
Rug (<i>Secale cereale</i>)	85 ²⁾	33.2	98.1	1.8	0.1	0.04	92.0	95.7		93.9
Hvede (<i>Triticum vulgare</i>)	117 ²⁾	43.7	99.7	0.3	—	0.003	79.4	97.0		96.7

¹⁾ Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.²⁾ Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

sikrere Gennemsnitstal for Spireevne af disse Arter, medtaget Spiringsresultaterne af Hovedparten af de Prøver, der kun er undersøgte for Spireevne.

De i Tabellerne 1 og 2 anførte Tal for »Vægt af 1000 Korn i Gram« er for Frø af Runkelroer beregnede paa Grundlag af samtlige Efteranalyser og for Sukkerrøefrø af alle Prøver, for hvilke der er foretaget Spiringsundersøgelse, idet der, naar Spireevnen for disse Frøarter skal undersøges, altid tillige foretages Kornvægtsbestemmelse. For alle andre Frøarter bestemmes Kornvægten siden 1917—18 kun, naar det forlanges, og da dette meget sjældent er Tilfældet for Efteranalysernes Vedkommende, har man i de sidste 7 Aar ved Udregningen af Kornvægtstallene benyttet alle foreliggende Resultater.

For de Arter af Græs- og Kløverfrø, der avles her i Landet, er de i Tabellerne anførte Tal Gennemsnit af et meget stort Antal Kornvægtsbestemmelser, især af Danske Landboforeningers Frøforsynings Avl. For Arter, der importeres, samt for Kaalroe-, Turnips- og Gulerodsfrø er Gennemsnitstallet fremgaaet af et forholdsvis mindre Antal Undersøgelser. For Rødkløver hviler Gennemsnitstallet for Kornvægt i de sidste 7 Aar af de nævnte Grunde fortrinsvis paa Undersøgelser af sildig Rødkløver af dansk Avl.

»Spirehastigheden« udtrykkes ved det Procentantal Frø, der er spirede i omtrent $\frac{1}{3}$ af den hele Spiretid. Hvor der i Rubrikken for Spireevne er anført to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

Ved »normal Spireevne«, »normal spirende« og tilsvarende Udtryk forstaaer Statsfrøkontrollen Gennemsnitstallene i det sidst forløbne Tiaar for paagældende Frøart, Sort eller Avlsomraade, saafremt fornødent paalidelige Gennemsnitstal efter Statsfrøkontrollens Skøn foreligger. Ved normal Spireevne for et bestemt Aar forstaaes Gennemsnitstallene for det paagældende Beretningsaar.

Det er Side 3 nævnt, at der efter de reviderede Erstatningsregler i Udtrykket »Solgt efter Statsfrøkontrollens Regler« er lagt Betydningen af en bestemt Garanti, selv om der ikke nævnes Garantital. For Brugsfrø betragtes i saa Fald Gennemsnitstallene for det sidst forløbne Tiaar som Garantital. For »Stamfrø«, hvorunder ogsaa Frø solgt »til Frøavl« eller under lignende Betegnelser, gælder, hvad Renhed og Spireevne angaar,

under de nævnte Forhold, ligeledes Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal som Garantital. For Indhold af fremmed Kulturfrø og Ukrudsfrø betragtes i det omtalte Tilfælde nedennævnte Maksimumstal som garanterede. Disse Tal er baserede paa Undersøgelsesresultater vedrørende Partier, der i de senere Aar er benyttede som Stamfrø.

Materialet omfatter fra 30 til henimod 300 Partier af hver af de forskellige Arter, hvorom der er Tale.

	Fremmed Kulturfrø pro Mille = g pr. kg	Ukrudsfrø pro Mille = g pr. kg
Rødkløver	1.5	3
Hvidkløver	3	6
Alsikekløver	3 + indtil 6	Hvidkløver 6
Humle-Sneglebælg	1.5	1.5
Timothe	1.5	1.5
Alm. Rajgræs	1 + indtil 8	Ital. Rajgræs 0.3
Ital. Rajgræs	1	0.3
Hundegræs	1	0.3
Eng-Svingel	1	0.3
Ager-Hejre	1	0.3

Gennemsnitstallene kan efter den Maade, hvorpaa de er beregnede, benyttes som Norm for, hvad der kan fordres af almindelig gode Frøvarer af de forskellige Arter.

Sammenlignes Gennemsnitstallene for 1924—25 (Tabel 2) med dem for 1915—25 (Tabel 1), faar man at vide, hvorledes Frøvarerne i det forløbne Aar staar i Forhold til Frøvarer, undersøgte i de 10 sidst forløbne Aar. De positive Tal i Oversigten Side 16 for henholdsvis Renhed og Spireevne betegner, at disse i 1924—25 har været højere end i det foregaaende Tiaar, de negative, at der har fundet en Tilbagegang Sted. For Ukrud angiver de positive Tal, at der i 1924—25 har været mere Ukrud end i 1915—25, de negative Tal, at der har været mindre.

I de fleste Tilfælde er Forskellene ganske smaa, men enkelte Afvigelser herfra maa dog bemærkes.

Naar Fløjsgræs i Sammenligningen staar med + 11.8 for Renhed, skyldes det, at denne Frøart nu oftest fremkommer i Handelen uden Yderavner (afskallet) og derfor i Reglen har et langt mindre Indhold af Affald end tidligere; ogsaa Spireevnen er for denne Frøart betydelig højere i 1924—25 end i 1915—25.

	Renhed	Spireevne	Ukrud
Rødkløver.....	+ 0.3	+ 1.6	+ 0.02
do. Hersnap.....	+ 0.3	+ 2.8	÷ 0.03
Hvidkløver.....	+ 0.6	+ 3.9	÷ 0.18
do. Morsø og Strynø	÷ 0.5	+ 0.4	÷ 0.32
Alsikekløver.....	+ 0.7	+ 1.2	÷ 0.09
Humle-Sneglebælg.....	+ 1.0	+ 4.1	÷ 0.11
Lucerne.....	+ 0.1	+ 1.0	÷ 0.14
Gul Rundbælg.....	+ 1.3	+ 7.6	÷ 0.43
Alm. Kællingetand.....	+ 0.5	+ 2.6	÷ 0.39
Timothe.....	+ 0.2	+ 3.1	÷ 0.02
Alm. Rajgræs.....	+ 1.1	÷ 1.5	0
Ital. Rajgræs.....	+ 0.3	÷ 5.0	+ 0.02
Eng-Svingel.....	+ 2.7	÷ 0.1	÷ 0.02
Stivbladet Svingel.....	+10.4	+11.2	÷ 0.04
Ager-Hejre.....	+ 0.3	÷ 2.1	0
Draphavre.....	+ 4.1	+ 6.2	÷ 0.04
Hundegræs.....	+ 1.0	+ 0.4	÷ 0.01
Eng-Rævehale.....	÷ 5.4	÷ 0.3	÷ 0.64
Fioringræs.....	÷ 1.1	+ 2.0	+ 0.63
Alm. Rapgræs.....	+ 1.2	+ 3.6	÷ 0.14
Eng-Rapgræs.....	÷ 0.2	+ 1.5	÷ 0.16
Fløjlgræs.....	+11.8	+ 8.3	÷ 0.27
Runkelroe.....	+ 0.2	+ 3.2	÷ 0.01
Sukkerroe.....	+ 0.8	÷ 1.1	—
Gulerod.....	+ 1.6	÷ 5.1	÷ 0.19
Turnips.....	+ 1.1	÷ 3.1	0
Kaalroe.....	+ 0.7	÷ 1.5	÷ 0.01
Havre.....	+ 0.3	+ 0.5	÷ 0.02
2rd. Byg.....	+ 0.3	÷ 2.3	÷ 0.02
6rd. Byg.....	+ 0.2	÷ 1.2	+ 0.01
Rug.....	+ 0.9	0	+ 0.01
Hvede.....	+ 0.4	+ 0.4	÷ 0.007

Naar Spireevnen for Humle-Sneglebælg er 4.1 pCt. højere i 1924—25 end i Tiaaret 1915—25, er Grunden utvivlsomt fortrinsvis den, at Tiaarstallet er lavt — paavirket af de med Hensyn til Spireevne daarlige Kvaliteter, der stod til Raadighed i Krigsaarene og Tiden umiddelbart efter disse. Samme Forhold gør sig gældende for Draphavre og Gul Rundbælg og i endnu stærkere Grad for Stivbladet Svingel.

Italiensk Rajgræs har i 1924—25 haft 5 pCt. lavere Spireevne end i Tiaaret 1915—25, et Forhold, som allerede er nævnt og begrundet Side 1.

For Eng-Rævehale er Renheden betydelig lavere i 1924—25 end i Tiaaret forud.

IV. Efterundersøgelser af Prøver med opgivne Garantital.

Antallet af Prøver, der i 1924—25 er modtagne til Efteranalyse, er 4219.

For 3859 af disse Prøver var det opgivet Frøkontrollen, hvad der ved Salget var garanteret, medens dette ikke er kendt for de øvrige Prøver.

For saa godt som alle Prøver af Græs-, Kløver- og Rodfrugtfrø omfatter Garantien baade Renhed, Spireevne og Maksimumsindhold af Ukrud. For Grønfoderplanter er der derimod som Regel kun ydet Garanti for Spireevne.

I Tabel 3 findes der en Oversigt over Resultaterne af Efteranalyserne. For de Prøver, for hvilke Garantien kendes, er det angivet, hvor mange der er saa meget lavere end de garanterede Tal, at det efter Statsfrøkontrollens Regler medfører Erstatningspligt; Prøverne er for Renhedens Vedkommende grupperede i fire Rubrikker, efter som Renheden er henholdsvis 1—3, 3—5, 5—8 og over 8 pCt. lavere end garanteret; paa samme Maade i fire Rubrikker for Spireevnen, efter som denne er 3—6, 6—9, 9—15 og over 15 pCt. for lav.

Af de 3859 Prøver har 63 — d. v. s. 1.6 pCt. (i Fjor 1.3 pCt.) — ved Undersøgelsen vist sig at have en saa meget lavere Renhed end garanteret, at den gældende Latitude er overskredet, i hvilke Tilfælde der efter Statsfrøkontrollens Erstatningsregler skal ydes Erstatning for hele Forskellen mellem den garanterede og den fundne Renhed. Latituden for Spireevne er overskredet i 135, d. v. s. 3.5 pCt., af Tilfældene (i Fjor 1.8 pCt.). I 32 Tilfælde = 0.8 pCt. (i Fjor 1.5 pCt.) er Ukrudsindholdet saa højt, at det medfører Erstatningspligt. For 7 Prøver = 0.18 pCt. var baade Renhed og Spireevne for lav; 2 = 0.05 pCt. var erstatningspligtige baade for Renhed og Ukrudsindhold, 2 = 0.05 pCt. baade for Spireevne og Ukrudsindhold og 1 = 0.03 pCt. baade for Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold.

Efterundersøgelser af Prøver af særlig kontrollerede Forretningers Leveringer.

En væsentlig Del af de i Tabel 3 omhandlede Resultater af Efterundersøgelser stammer fra 29 Forretninger og Frøomsætningsorganisationer, hvis Detailsalg af Mark- og Roefrø ifølge skriftlig Overenskomst med Statsfrøkontrollen kontrol-

Tabel 3. Oversigt over udførte Efteranalyser.

Frøart	Prøver, for hvilke Garantitallene var opgivne										Antal Prøver, for hvilke Garantitallene ikke var opgivne
	I alt under søgt	Antal Prøver, for hvilke der er Erstatningspligt									
		Renhed under Garantigrænsen				Spireevne under Garantigrænsen				Ukrud over Garantigrænsen	
		1—3 pCt.	3—5 pCt.	5—8 pCt. og der-over	8 pCt.	3—6 pCt.	6—9 pCt.	9—15 pCt.	15 pCt. og der-over		
Rødkløver	394	2	—	1	—	3	2	1	—	8	51
Hvidkløver	178	4	1	—	—	—	—	—	—	2	23
Alsikekløver	144	1	—	—	—	2	1	—	—	—	23
Blodkløver	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Humle-Sneglebælg	112	—	—	—	—	2	8	2	—	1	19
Lucerne	127	3	—	—	—	—	—	—	—	2	20
Gul Rundbælg	61	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5
Alm. Kællingetand	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18
Timothe	167	1	—	—	—	—	1	—	—	—	20
Alm. Rajgræs	214	3	1	2	1	1	1	—	—	—	21
Ital. Rajgræs	167	—	1	—	—	2	5	2	—	—	20
Eng-Svingel	128	2	5	—	1	3	3	—	—	—	18
Stivbladet Svingel	31	—	—	—	—	—	1	1	—	—	3
Ager-Hejre	119	—	2	—	—	1	8	5	—	—	19
Draphavre	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
Hundegræs	197	—	3	—	—	1	—	—	—	—	21
Eng-Rævehale	50	—	3	7	2	—	2	8	—	2	2
Fløjsgræs	34	—	—	—	—	—	1	—	—	2	2
Fioringræs	36	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1
Alm. Rapgræs	53	—	1	—	—	—	2	3	—	—	2
Eng-Rapgræs	61	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Rapgræs	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kamgræs	21	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1
Runkelroe	503	3	1	—	—	—	12	10	4	1	14
Sukkerroe	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gulerod	88	—	—	—	—	—	2	1	1	4	3
Turnips	262	4	—	—	—	7	3	4	1	—	11
Kaalroe	354	5	1	—	—	3	5	—	—	1	10
Ært	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Serradela	11	—	—	—	—	1	3	—	—	—	1
Hestebønne	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vikke	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Gul Lupin	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Sølvboghvede	9	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1
Spergel	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Gul Sennep	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Solsikke	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Majs	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blandfrø	61	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
I alt...	3859	28	19	12	4	26	64	39	6	32	360

leres ved den »selvvirkende Kontrol«. Dennes Arbejdsmaade er i Korthed følgende:

De kontrollerede Firmaer er forpligtede til at yde Garanti for Renhed, Spireevne og Maksimumsindhold af Ukrudsfrø for alt Kløver-, Græs- og Roefrø, de inden 7. April sælger til Landmænd og disses Organisationer, Brugsforeninger eller Købmænd (Detailhandlere).

Statsfrøkontrollen fremskaffer og undersøger 2—6 Prøver af hvert Parti. Svarer de fundne Resultater ikke til de opgivne Garantier, skal Sælgeren yde Erstatning, ikke blot til de Købere, af hvis Levering der foreligger Prøver, men til alle Købere af det paagældende Parti.

Ved Sæsonens Afslutning udarbejder Statsfrøkontrollen for hvert kontrolleret Firma en Oversigt over Resultaterne af samtlige Prøver fra vedkommende Firma. Disse Oversigter sendes af Statsfrøkontrollen til alle, fra hvem der foreligger Prøver, og Sælgeren skal sende dem til alle andre Kunder.

(En mere udførlig Forklaring angaaende den selvvirkende Kontrols Udøvelse findes i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1922—23, Tidsskrift for Planteavl, 30. Bind, Side 312 og følg.)

De i Tabel 4 anførte 29 Frøleverandører har i det omhandlede Arbejdsaar underkastet sig denne Form for Kontrol af deres Frøleveringer og har paa Tro og Love underskrevet Erklæring om, at der har været forelagt Statsfrøkontrollen Adresser paa samtlige indenlandske Kunder af forannævnte Kategorier, der i det her omhandlede Aar har modtaget Græs-, Kløver- og Rodfrugtfrø. For hvert Firma er det i Tabel 4 anført, hvor mange Prøver der er undersøgte, og hvorvidt disse har svaret til de stillede Garantier. Firmaerne er — som det ses af Tabellens 1. Rubrik — ordnede efter Antallet af undersøgte Prøver. Da Prøvernes Antal mere maa rette sig efter det Antal Partier, Firmaet udbyder, end efter Størrelsen af det samlede Salg, kan Prøveantallet ikke tages som Maal for Størrelsen af Firmaernes Omsætning.

Tabellen omfatter alle Prøver af Græs-, Kløver- og Roefrø; derimod er Prøver af Blandfrø og Grønfoderplanter ikke medtagne i denne.

Ved Studium af Tabellen vil man for hvert enkelt Firma og for hvert enkelt Forhold, for hvilket der er garanteret, se, hvor mange Prøver der er lige saa gode som garanteret eller bedre, og hvor mange der er daarligere, samt hvor mange der

Tabel 4. Oversigt over, hvorledes de undersøgte Prøver af garanterede Tal for Renhed, Spireevne

De kontrollerede Forretninger	Antal undersøgte Prøver		Prøver, for hvilke Renheden						
			er højere eller lig med Garantien		er lavere end Garantien		er saa meget lavere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt		
			Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	pCt.
	1	2	3	4	5	6	7		
Fællesforen. for Danmarks Brugsforeninger.	743	593	79.8	150	20.2	8	1.1		
Dansk Frøhandel, A/S, Kolding	274	202	73.7	72	26.3	8	2.9		
Fr. Dreyer, Aarhus	266	196	73.7	70	26.3	1	0.4		
Frøcontoret, Kolding	236	203	86.0	33	14.0	0	0		
Langelands Frøavls-Komp., A/S Rudkøbing	171	111	64.9	60	35.1	1	0.6		
Markfrøkompagniet, A/S, Kolding	166	124	74.7	42	25.3	0	0		
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	144	127	88.2	17	11.8	3	2.1		
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa..	111	91	82.0	20	18.0	1	0.9		
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	106	74	69.8	32	30.2	1	0.9		
M. Jørgensens Markfrøkontor, I/S, Grejsdalen	105	71	67.6	34	32.4	4	3.8		
Skive Markfrøkontor, Skive.....	105	82	78.1	23	21.9	4	3.8		
Sydfyns Frøavl, Svendborg	100	68	68.0	32	32.0	3	3.0		
Dansk Landmandsforenings Frøsalg, Københ.	99	70	70.7	29	29.3	3	3.0		
Midtjydske Landboeres Frøfors., A/S, Viborg	94	73	77.7	21	22.3	3	3.2		
Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing ...	81	59	72.8	22	27.2	0	0		
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring	80	51	63.8	29	36.2	3	3.8		
Sydfyns Frøavl, Svendborg	78	69	88.5	9	11.5	2	2.6		
Alsisk Frøavls-Andelsselskab, Sønderborg..	74	68	91.9	6	8.1	1	1.3		
Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved.....	71	54	76.1	17	23.9	0	0		
Bornholms Frø- & Saasæd-Centr., A/S, Rønne	64	53	82.8	11	17.2	0	0		
Oluf Thielst, Haderslev.....	61	48	78.7	13	21.3	0	0		
Sydjydsk Frøkompagni, Vejen.....	59	43	72.9	16	27.1	0	0		
Vendsyssels Frøforsyning & Frøavl, Hjørring	58	44	75.9	14	24.1	1	1.7		
Markfrøkontoret, Hobro	57	41	71.9	16	28.1	2	3.5		
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel	57	45	78.9	12	21.1	0	0		
Skjern Markfrøkontor, Skjern.....	51	45	88.2	6	11.8	2	3.9		
J. J. Lotz, Skelskør	43	32	74.4	11	25.6	2	4.7		
A/S Brønderslev Frøkontor, Brønderslev ..	38	29	76.3	9	23.7	2	5.3		
A/S Mercur, Havndal	37	23	62.2	14	37.8	3	8.1		
I alt i 1924—25 ...	3629	2789	76.9	840	23.1	58	1.6		
I alt forrige Aar (1923—24) ...	3385	2469	72.9	916	27.1	40	1.2		

de kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret til de
og Maksimumsindhold af Ukrud.

Prøver, for hvilke Spireevnen						Prøver, i hvilke Ukrudsindholdet						Erstatningspligtig Procentdel af den samlede leverede og kontrollerede Frømængde			Rent spiret Frø mindre end garanteret i de erstatningspligtige Leveringer i pCt. af garanteret rent spiret Frø i alt		Ukrudfrø mere end garanteret i de for Ukrudsindhold erstatningspligtige Leveringer i pro Mille af det samlede leverede Antal kg Frø	
er højere eller lig med Garantien		er lavere end Garantien		er saa meget lavere end Garantien, at det med- fører Erstatningspligt		er lavere eller lig med Garantien		er højere end Garantien		er saa meget højere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt		for Renhed og Spireevne	for Ukrudsindhold	i alt	23	24		
Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	20	21	22	23	24		
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
491	66.1	252	33.9	4	0.5	580	78.1	163	21.9	0	0	0.510	0	0.510	0.0080	0		
177	64.6	97	35.4	15	5.5	206	75.2	68	24.8	1	0.4	8.639	0.027	8.639	0.4453	0.0011		
135	50.8	131	49.2	8	3.0	207	77.8	59	22.2	0	0	0.505	0	0.505	0.0392	0		
189	80.1	47	19.9	1	0.4	209	88.6	27	11.4	2	0.8	0.291	0.0003	0.291	0.0188	0.00001		
95	55.6	76	44.4	5	2.9	94	55.0	77	45.0	0	0	0.063	0	0.063	0.0068	0		
76	45.8	90	54.2	0	0	110	66.3	56	33.7	0	0	0	0	0	0	0		
78	54.2	66	45.8	8	5.6	120	83.3	24	16.7	2	1.4	2.984	0.088	3.072	0.2602	0.0040		
70	63.1	41	36.9	5	4.5	85	76.6	26	23.4	1	0.9	0.270	0.003	0.273	0.0259	0.0002		
66	62.3	40	37.7	6	5.7	83	78.3	23	21.7	2	1.9	0.275	0.133	0.408	0.0197	0.0072		
59	56.2	46	43.8	7	6.7	89	84.8	16	15.2	3	2.9	1.425	0.813	2.227	0.2006	0.1260		
67	63.8	38	36.2	1	1.0	90	85.7	15	14.3	0	0	4.050	0	4.050	0.2099	0		
56	56.0	44	44.0	5	5.0	78	78.0	22	22.0	0	0	0.324	0	0.324	0.0362	0		
59	59.6	40	40.4	9	9.1	75	75.8	24	24.2	5	5.1	4.945	1.852	6.797	0.4666	0.0951		
60	63.8	34	36.2	3	3.2	73	77.7	21	22.3	2	2.1	8.092	0.131	8.223	0.6439	0.0207		
62	76.5	19	23.5	3	3.7	59	72.8	22	27.2	1	1.2	0.030	1.493	1.523	0.0034	0.0524		
53	66.3	27	33.7	2	2.5	63	78.8	17	21.2	0	0	0.264	0	0.264	0.0068	0		
57	73.1	21	26.9	0	0	63	80.8	15	19.2	0	0	0.506	0	0.506	0.0194	0		
49	66.2	25	33.8	2	2.7	66	89.2	8	10.8	0	0	0.822	0	0.822	0.0659	0		
50	70.4	21	29.6	1	1.4	60	84.5	11	15.5	2	2.8	0.006	5.006	5.012	0.0007	0.2176		
34	53.1	30	46.9	3	4.7	51	79.7	13	20.3	0	0	0.737	0	0.737	0.0551	0		
38	62.3	23	37.7	1	1.6	48	78.7	13	21.3	1	1.6	0.033	0.033	0.066	0.0027	0.0014		
41	69.5	18	30.5	5	8.5	41	69.5	18	30.5	1	1.7	3.148	1.184	4.332	0.3411	0.0426		
28	48.3	30	51.7	5	8.6	45	77.6	13	22.4	2	3.4	0.500	0.121	0.621	0.0438	0.0048		
31	54.4	26	45.6	8	14.0	42	73.7	15	26.3	2	3.5	11.466	4.023	15.489	1.1702	0.2439		
41	71.9	16	28.1	0	0	41	71.9	16	28.1	0	0	0	0	0	0	0		
28	54.9	23	45.1	2	3.9	45	88.2	6	11.8	0	0	1.760	0	1.760	0.1430	0		
23	53.5	20	46.5	7	16.3	30	69.8	13	30.2	2	4.7	7.857	1.914	7.469	0.5821	0.2948		
15	39.5	23	60.5	3	7.9	31	81.6	7	18.4	1	2.6	2.656	0.085	2.656	0.2852	0.0037		
19	51.4	18	48.6	5	13.5	27	73.0	10	27.0	1	2.7	12.979	0.801	13.780	1.4226	0.0248		
2247	61.9	1382	38.1	124	3.4	2811	77.5	818	22.5	31	0.9	1.185	0.103	1.284	0.0683	0.0071		
2395	70.8	990	29.2	59	1.7	2618	77.3	767	22.7	53	1.6	0.310	0.283	0.577	0.0314	0.0144		

er saa meget ringere end Garantien, at det medfører Erstatningspligt. For lettere at kunne drage Sammenligning er disse Forhold foruden ved »Antal Prøver« tillige anført i pCt. af de enkelte Firmaers samlede Antal Prøver.

I næstnederste Linie vil man finde de tilsvarende Tal for alle Firmaer under eet, og til Sammenligning hermed er i Tabellens nederste Linie anført de tilsvarende Tal for 1923—24.

I Rubrikkerne 20, 21 og 22 er anført, hvor stor en Procentdel af den leverede Frømængde der er erstatningspligtig henholdsvis for Renhed og Spireevne (i nogle Tilfælde for begge Dele), for Ukrudsindhold alene og i alt for et eller flere af de Forhold, der er garanteret for.

I alt er der af de Frøarter, Tabellen omfatter, kontrolleret 6 990 580 kg, hvoraf 82 844 kg er erstatningspligtige for Renhed eller Spireevne og 7220.7 kg for Ukrudsindhold (en Del deraf tillige for Renhed eller Spireevne). I alt skal der ydes Erstatning for Mangler ved 89 774.7 kg eller 1.284 pCt. af den samlede Mængde.

Af disse Tal fremgaar det imidlertid ikke, hvor meget lavere end garanteret Renheden og Spireevnen har været; ethvert Kilogram, der har været Erstatningspligt for, har, hvad enten Prøven deraf har manglet lidt eller meget i at svare til de garanterede Tal, haft samme Indflydelse paa Beregningen af de i Rubrikkerne 20, 21 og 22 anførte Tal.

Et bedre Maal for Manglerne med Hensyn til Renhed og Spireevne har man i den Vægtmængde rent spiredygtigt Frø, som er leveret for lidt i de erstatningspligtige Leveringer. Denne Størrelse er beregnet for hvert Firma og i Rubrik 23 angivet i pCt. af den samlede Mængde garanteret rent spiredygtigt Frø. I Rubrik 24 er Vægtmængden af Ukrudsfrø ud over Garantien anført i pro Mille af hvert Firmas Salg af de Frøarter, Tabellen omfatter.

8 af de Firmaer, hvis Salg har været underkastet den selv-virkende Kontrol, har solgt større eller mindre Mængder af Blandfrø af Græs- og Kløverfrø — i alt 112 456 kg.

Ved Salg af Blandfrø skal det opgives Statsfrøkontrollen, i hvilket Mængdeforhold de forskellige Arter indgaar i Blandingen, samt hvilken Spireevne der garanteres for hver af de paagældende Arter. Blandingsforholdet kontrolleres ved almindelig Renhedsundersøgelse af de foreliggende Prøver. For Spi-

ringens Vedkommende undersøges for hver Prøve kun enkelte af de Arter, som findes deri, væsentligt fordi en gennemført Spiringsanalyse af alle de Arter, der findes i en saadan Prøve, vilde medføre et uforholdsmæssigt stort og derfor ogsaa meget bekosteligt Arbejde. Skønt Statsfrøkontrollen vælger forskellige Arter til Spiringsundersøgelse, hvor der foreligger flere Prøver af et Parti — eller dog flere Prøver af Blandfrø fra samme Leverandør —, er den Mulighed ikke udelukket, at en eller anden Art, som indgaar i Blandingerne i smaa Mængder, ikke bliver kontrolleret, hvad Spireevnen angaar. Kontrollen er altsaa ikke fuldt saa effektiv for Blandfrø som for Frø, der sælges i ublandet Tilstand.

Af Blandfrø er i 1924—25 under den selvvirkende Kontrol undersøgt 56 Prøver, hvoraf to har medført Erstatningspligt. Af de forhandlede 112456 kg Blandfrø skal der ydes Erstatning for 912 kg, altsaa 0.81 pCt.

Tabel 5. Undersøgelser af Blandfrø.

De kontrollerede Forretninger	Antal Partier Blandfrø kontrolleret	Mængden af solgt Blandfrø i pCt. af Firmaets samlede Salg af Frø	Antal undersøgte Prøver af Blandfrø	Antal Prøver, der medfører Erstatningspligt	Erstatningspligtig Mængde Blandfrø i pCt. af Firmaets samlede Salg af Frø
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers.....	16	28.8	33	1	0.300
Markfrøkompagniet, A/S, Kolding.....	5	2.0	5	1	0.011
Dansk Frøhandel, A/S, Kolding.....	3	1.2	3	0	0
Frøcontoret, Kolding.....	3	1.3	7	0	0
M. Jørgensens Markfrøkontor, I/S, Grejsdalen	2	1.1	4	0	0
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	2	2.1	2	0	0
J. J. Lotz, Skelskør.....	1	20.5	1	0	0
Skive Markfrøkontor, Skive.....	1	1.9	1	0	0
I alt ...	33	—	56	2	—

I Tabel 5 er anført forskellige Forhold vedrørende Kontrollen med Blandfrø for hvert Firma, der har deltaget i dette Salg.

For Grønfødeplanter har Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger garanteret for Spireevnen og paataget sig For-

pligtelse til ved eventuelle Mangler at yde Erstatning til alle Købere paa tilsvarende Maade som for Græsmarks- og Roefrø. Af Frø af disse Planter er for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger undersøgt 96 Prøver. Af disse har 6, nemlig 2 Prøver Sølvboghvede og 4 Prøver Serradela medført Erstatningspligt. Erstatningspligten omfatter i alt 3.2 pCt. af det samlede Salg af Frø af Grønfoderplanter.

Som det ses af de 5 sidste Rubrikker i Tabel 4, Side 20—21, er det meget forskelligt, i hvilken Grad de enkelte Firmaers Leveringer har medført Erstatningspligt. Det bør imidlertid huskes, at Erstatningspligten ikke blot er afhængig af Undersøgelsesresultaterne, men ogsaa af Garantitallene. Erstatningspligten er derfor ikke noget Maal for, hvilke Kvaliteter der er leverede.

Ved Opstillingen i Tabel 6, Side 27, har man taget Sigte paa at vise, hvorledes Beskaffenheden af hvert Firmas Leveringer har været med Hensyn til de undersøgte Forhold.

Tabellen er udarbejdet paa følgende Maade:

For hvert enkelt Parti er paa Grundlag af de foreliggende Resultater af Efteranalyser udregnet Gennemsnitstal for Renhed, Spireevne og Ukrudsindhold. Disse Gennemsnitstal er derefter for hvert Parti sammenlignede med Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for 1924—25 (se Side 13). Partierne er paa Grundlag af denne Sammenligning inddelte i fire Klasser (a, b, c og d) efter Renhed og Spireevne og fire (1, 2, 3 og 4) efter Ukrudsindhold. Det er derefter for hvert Firma opgjort, hvor mange kg der skal henføres til hver af disse Klasser, og i Tabel 6 er det anført, hvor mange pCt. af den Frømængde, som hvert Firma har solgt, der er kommet i de forskellige Klasser.

Klasse a omfatter Partier, hvis Renhed og Spireevne er 2—4 pCt. højere end Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for de paagældende Arter (se nærmere næste Side).

Klasse b omfatter alle Partier, hvis Renhed og Spireevne inden for de sædvanlige Latituder svarer til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for 1924—25.

Timothe af dansk og svensk Avl er sat i Forhold til følgende særlige Gennemsnitstal:

	pCt. Renhed	pCt. Spireevne	pCt. Ukrud
Dansk	98.1	93.1	0.47
Svensk	94.8	95.1	0.66

Den svenske Timothees lavere Renhed er en Følge af, at den oftest indeholder 3—4 pCt. Alsikekløver.

Til Klasse c er henført de Partier, hvis Renhed eller Spireevne har været mellem 1 og 2 Gange Latituden lavere end de tilsvarende Gennemsnitstal for 1924—25.

Endelig er til Klasse d henregnet Partier, hvis Renhed eller Spireevne var mere end 2 Gange Latituden lavere end de tilsvarende Gennemsnitstal.

Klasserne c og d angiver saaledes tilsammen den Procentmængde af Frø, for hvilken der vilde være Erstatningspligt, hvis Gennemsnitstallene var garanterede.

Paa ganske tilsvarende Maade er Partierne henført til Klasserne 1, 2, 3 og 4 efter deres Indhold af Ukrud, saaledes at Klasse 1 omfatter Partierne med mindst Ukrudsindhold, Klasse 2 Partierne, der inden for Latituderne svarer til Gennemsnitstallene, og Klasserne 3 og 4 Partierne, hvis Ukrudsindhold er saa meget højere end Gennemsnitstallene, at Latituden ikke kan dække Forskellen. For Klasse 3 er Ukrudsindholdet mellem 1 og 2 Gange Latituden højere end Gennemsnitstallene, og for Klasse 4 mere end 2 Gange Latituden højere end Gennemsnitstallene.

Som Betingelse for at kunne henføres til Klasse a for Renhed og Spireevne eller Klasse 1 for Ukrudsindhold er det krævet, at Gennemsnitstallene for Partiet skulde være lig med eller bedre end de for de enkelte Arter og Sorter nedenfor anførte Tal.

	pCt. Renhed	pCt. Spireevne	pCt. Ukrud
Rødkløver	98	96	0.30
do. Hersnap	97	90	0.30
Hvidkløver	98	97	0.40
do. Morsø og Strynø	96	90	0.40
Alsikekløver	98	97	0.15
Humle-Sneglebælg	98	92	0.15
Lucerne	98	95	0.15
Gul Rundbælg	96	92	0.30
Alm. Kællingetand	98	96	0.20
Timothee	98	97	0.10
do. dansk	98	95	0.30
do. svensk	96	97	0.40
Alm. Rajgræs	97	95	0
Ital. Rajgræs	98	94	0
Eng-Svingel	96	96	0
Stivbladet Svingel	92	90	0.05

	pCt. Renhed	pCt. Spireevne	pCt. Ukrud
Ager-Hejre.....	98	93	0.05
Draphavre.....	94	95	0
Hundegræs.....	92	97	0
Eng-Rævehale.....	65	75	0.30
Alm. Rappgræs.....	94	92	0
Eng-Rappgræs.....	86	85	0.20
Fioringræs.....	95	95	0.80
Fløjlsgræs.....	93	92	0.50
Kamgræs.....	98	85	0
Runkelroe, dansk Avl.....	98	80	0
do. udenlandsk Avl.....	98	90	0
Gulerod.....	96	68	0.15
Turnips.....	98	95	0
Kaalroe.....	98	95	0

Disse Tal er fastsatte under Hensyn til Gennemsnitstallene for 1924—25, saaledes at Tallene for Renhed og Spireevne i Reglen ligger 2—4 pCt. højere end de tilsvarende Gennemsnitstal; dog har man i intet Tilfælde som Betingelse for at henføre et Parti til Klasse a sat højere Tal end 98 pCt. for Renhed og 97 pCt. for Spireevne, selv om de paagældende Gennemsnitstal laa stærkt op imod eller endog overskred disse Grænser.

Som Betingelse for at henføres til Klasse 1 er, som det vil ses ovenfor, for mange Græsfrøarter og for alle Roefrøarter undtagen Gulerodsfrø krævet, at der ikke er fundet Ukrud ved Undersøgelsen her.

Erstatningsreglernes Bestemmelse om, at overskydende Spireevne i visse Tilfælde kan dække manglende Renhed og omvendt, er fulgt ved Klasseinddelingen, ligeledes Erstatningsreglernes Bestemmelse om Vurderingen af haarde Korn.

De fleste Firmaer har ydet Erstatning efter Statsfrøkontrollens Regler, hvorefter Erstatninger for Mangler ved Renhed og Spireevne beregnes efter Formlen: $E = \frac{M \cdot P}{G}$; (E = Erstatning, M = Mangel, P = Pris og G = Garantital.)

Den saakaldte »stigende Skala«, hvorefter Erstatningen for Mangler ved Renhed og Spireevne beregnes efter Formlen:

$$E = \left(M + \frac{M^2}{10} \right) \cdot \frac{P}{G}$$

er blevet benyttet af følgende Firmaer: Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (herunder saavel Brugsforeninger

Tabel 6. Procentisk Fordeling af de enkelte Firmaers samlede Salg i de foran nævnte Grupper.

De kontrollerede Forretninger	Renhed og Spireevne				Ukrudsindhold			
	Partiennemittlet højere end eller lig med de Side 25 og 26 anførte Tal	Partiennemittlet svarer inden for Latituden til Gennemsnitstallene for 1924—25	Partiennemittlet mellem 1 og 2 Gange Latituden lavere end Gennemsnitstallene for 1924—25	Partiennemittlet mere end 2 Gange Latituden lavere end Gennemsnitstallene for 1924—25	Partiennemittlet lavere end eller lig med de Side 25 og 26 anførte Tal	Partiennemittlet svarer inden for Latituden til Gennemsnitstallene for 1924—25	Partiennemittlet mellem 1 og 2 Gange Latituden højere end Gennemsnitstallene for 1924—25	Partiennemittlet mere end 2 Gange Latituden højere end Gennemsnitstallene for 1924—25
	a	b	c	d	1	2	3	4
Fællesforen. for Danmarks Brugsforen...	19	79	1	1	11	89	— ¹⁾	0
Dansk Frøhandel, A/S, Kolding.....	15	72	12	1	15	81	4	0
Fr. Dreyer, Aarhus	1	81	17	1	18	82	—	0
Frøcontoret, Kolding	30	64	6	—	13	87	—	0
Langlands Frøavls-Komp., A/S, Rudkøb.	16	50	31	3	12	86	2	—
Markfrøkompagniet, A/S, Kolding	2	90	5	3	22	78	—	—
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	4	88	8	—	27	73	—	0
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa	11	85	4	—	8	91	1	0
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	8	82	8	2	30	66	4	0
M. Jørgensens Markfrøkont., I/S, Grejsdalen	2	94	4	—	12	86	1	1
Skive Markfrøkontor, Skive	22	67	10	1	23	73	1	3
Det jydsk Frøavlskomp., A/S, Horsens.	22	67	3	8	31	69	—	0
Dansk Landmandsforening, København .	21	71	6	2	8	90	2	—
Midtj. Landboeres Frøfors., A/S, Viborg.	7	72	4	17	25	75	—	—
Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing.	27	69	4	—	17	75	8	0
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring	17	78	5	—	27	72	1	0
Sydfyns Frøavl, Svendborg	40	55	5	—	54	45	1	0
Alsisk Frøavls-Andelsselskab, Sønderborg	26	71	1	2	23	76	1	0
Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved ..	8	78	11	3	37	55	8	—
Bornholms Frø- & Saas.-Centr., A/S, Rønne	20	78	1	1	4	94	2	0
Oluf Thielst, Haderslev	7	82	11	0	10	90	—	—
Sydjydsk Frøkompagni, Vejen	22	72	3	3	12	78	8	2
Vendsyssels Frøfors. & Frøavl, Hjørring.	3	87	7	3	23	69	8	—
Markfrøkontoret, Hobro	5	82	6	7	14	77	5	4
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel	28	68	4	0	21	74	5	0
Skjern Markfrøkontor, Skjern	8	89	3	0	40	57	3	0
J. J. Lotz, Skelskør	28	66	4	2	32	66	0	2
A/S Brønderslev Frøkontor, Brønderslev	2	74	23	1	47	48	5	0
A/S Mercure, Havndal	13	79	4	4	26	71	2	1
I alt...	16	77	6	1	15	84	1	—

¹⁾ — betyder, at Tallet ligger mellem 0 og 0.5.

som Landboforeningernes Frøsalg i Roskilde), Nordjysk Frøkompagni, Hjørring, Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved, Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing, Markfrøkompagniet, A/S, Kolding, Bornholms Frø- & Saasæd-Central, A/S, Rønne, Vendsyssels Frøforsyning og Frøavl, Hjørring, A/S Sønderjysk Frøforsyning, Aabenraa, og Dansk Landmandsforenings Frøsalg, København.

Beregningen efter den stigende Skala medfører, især naar der er Tale om store Mangler, en langt større Erstatning, end hvor Beregningen sker efter Statsfrøkontrollens Regler. — Er der for en Vare til 1 Kr. pr. kg garanteret 90 pCt. Spireevne, skal der for en Mangel af 10, 20 og 30 pCt. efter Statsfrøkontrollens Regler erstattes henholdsvis 11, 22 og 33 Øre pr. kg, medens der i samme Tilfælde efter sidstnævnte Formel («den stigende Skala») skal erstattes henholdsvis 22, 67 og 133 Øre pr. kg.

Af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers Frøpartier har Statsfrøkontrollen paa Foranledning af Landbo- og Husmandsforeningernes Kontroludvalg ved sine Prøveudtagere udtaget Prøver paa Lagrene, naar Partierne var færdige til Ekspedition. De udtagne 213 Prøver er blevet underkastede fuldstændig Analyse, og af Prøverne er afgivet Materiale til Udsaaing i ovennævnte Udvalgs Kontrolmark.

De Firmaer, der er underkastede den selvvirkende Kontrol, har tilsammen solgt 7 495 890 kg Frø, hvoraf 1 474 519 kg er Roefrø, 2 351 782 kg Kløverfrø, 3 164 279 kg Græsfrø, 1 124 56 kg Blandfrø og 392 854 kg Frø af Grønfoderplanter, der kun er kontrolleret med Hensyn til Spirevnen.

Desuden har Frøkontrollen foretaget Efteranalyser af en Del Prøver, som er indsendte dels af Landmænd, dels af Købmænd, dels af enkelte Indkøbsforeninger, der omsætter ikke ubetydelige Frømængder, og man kan sikkert gaa ud fra, at i alt tæt ved 6 Mill. kg Græs- og Kløverfrø er kontrolleret gennem den selvvirkende Kontrol og de ovenfor omtalte Efteranalyser.

Efter de nyeste statistiske Oplysninger maa man regne, at Danmarks Forbrug af Kløver- og Græsfrø i 1925 har været højest 8 Mill. kg, og det er saaledes ca. $\frac{3}{4}$ af Forbruget, der er under Kontrol.

For Roefrøets Vedkommende udgør den kontrollerede Mængde ca. Halvdelen af Forbruget.

Man bør ved Studium af Tabellerne 4, 5 og 6 erindre sig, at Frøets Værdi som Sædevarer ikke alene er bestemt af de Egenskaber, der er omhandlede i Tabellerne, men tillige i høj Grad af dets Herkomst (Avlsomraade, Sort og Stamme). For nogle Frøarters Vedkommende er dette Forhold af saa afgørende Betydning, at Frø fra det bedste Avlssted eller af den bedste Stamme absolut bør foretrækkes, selv om det i Renhed eller Spireevne ikke helt kan staa Maal med, hvad der udbydes fra mindre heldige Avlssteder eller af 2. Klasses Stammer.

I Erkendelse af dette Spørgsmaals Vigtighed er det i Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol siden 1921 fastsat, at Firmaerne paa Bestillingssedler m. v. skal opgive Avlsomraade, Sort eller Stamme for alle Partier. Vides intet om disse Forhold, skal det udtrykkelig angives, at de er ukendte.

I Tabel 7 er der for en Del af de Frøarter, for hvilke de nævnte Forhold er af særlig Betydning, givet en Oversigt over, hvorledes de enkelte Firmaers Salg fordeler sig procentisk paa forskellige Grupper af Avlssteder eller Stammer. I de Tilfælde, hvor der for et Parti er angivet to eller flere Avlssteder, saaledes at Partiet maa antages at være en Blanding, er det i Tabel 7 henført under det af de angivne Avlssteder, der ifølge Forsøgene er det ringeste for vore Forhold.

Det skal fremhæves, at denne Tabel er bygget paa Firmaernes Opgivelser af Avlssteder og Stammer og ikke — som Tabellerne 4, 5 og 6 — paa Statsfrøkontrollens Undersøgelseresultater, idet den selvvirkende Kontrol endnu ikke omfatter almindelig Kontrol med disse Forhold.

Tidlig Rødkløver, der ikke er medtaget i Tabellen, angives af næsten alle Firmaer at være bøhmisk eller polsk eller i enkelte Tilfælde russisk; kun Langelands Frøavls-Kompagni har solgt 2 pCt. nordtysk Frø, og for Midtjydske Landboeres Frøforsynings Vedkommende har 36 pCt. af Salget efter Angivelserne været polsk-amerikansk Frø; derudover forekommer amerikansk Frø ifølge Angivelserne ikke i Aar.

Hvad sildig Rødkløver angaar, er glædeligvis ikke mindre end 44 pCt. af Forbruget dækket med Hersnap Rødkløver mod kun 28 pCt. i Fjor. Tabellen viser, at det er meget forskelligt, i hvilken Grad de enkelte Firmaer forsyner deres Kunder med Frø af denne Stamme; enkelte har slet ikke ført den, og for

Tabel 7. Oversigt over den procentiske Fordeling af de solgte Mængder efter Avlssted og Stamme.

De kontrollerede Forretninger	Sildig Rødkl.		Hvidkløver		Alsikekløver		Timothe		Alm. Rajgr.		Runkelroe		Turnips		Kaalroe				
	Hærnap	Dansk, svensk, kurlandsk	Andre Avlssteder	Morsø og Strynø	Bøhmisk, polsk og andre Avlssteder	Dansk og svensk	Kanadisk, amerikansk og andre Avlssteder	Dansk	Svensk	Amerikansk og kanadisk	Lundbækstammen og anden dansk Avl	Andre Avlssteder	Danske Stammer med Romertal V og VI	Stammer med Romertal IV eller uden Romertal	Udenlandsk Avl	Danske Stammer med Romertal IV og V	Dansk Avl uden Opgivelse af Romertal	Danske Stammer m. Romertal V og VI samt Studsgaard	Dansk Avl uden Opgivelse af Romertal
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	
Fællesforen. f. D. B.	61	039	59	41	40	60	67	11	23	100	0	82	18	0	90	10	86	14	
Dansk Frøhandel . . .	23	77	0	19	81	0	100	0	100	100	0	88	7	5	68	32	94	6	
Fr. Dreyer, Aarhus.	21	54	25	23	77	— ¹⁾	100	3	97	78	22	99	1	0	28	72	92	8	
Frøcontoret, Kolding	22	0	78	23	77	0	100	0	100	75	25	42	52	6	97	3	94	6	
Langel. Frøavls-Kp.	2	91	7	27	73	0	100	0	100	100	0	93	7	0	100	0	96	4	
Markfrøkompagniet.	19	0	81	33	67	0	100	11	0	89	81	19	100	0	100	0	94	6	
Jydsk Markfrøkont.	12	27	61	36	64	29	71	6	43	51	100	0	94	6	0	99	1	75	25
Sønderj. Frøforsyn..	20	80	0	25	75	0	100	0	100	100	0	92	8	0	100	0	100	0	
Morsø Frøkontor . . .	28	45	27	92	8	0	100	0	100	100	0	98	2	0	56	44	91	9	
JørgensensMarkfrøk.	55	0	45	24	76	0	100	0	100	80	20	55	45	0	38	62	100	0	
Skive Markfrøkont..	9	91	0	76	24	0	100	0	100	100	0	98	2	—	96	4	71	29	
D. jydsk Frøavlskp..	32	0	68	32	68	16	84	0	0	100	50	50	94	6	0	4	96	87	13
Dansk Landmandsf.	52	48	0	35	65	24	76	0	0	100	100	0	82	14	4	87	13	96	4
Midtj. Landb. Frøf. . .	15	85	0	21	79	0	100	0	0	100	62	38	75	25	0	51	49	66	34
Øland. Frø-Kontor . .	15	85	0	35	65	0	100	0	0	100	100	0	68	29	3	71	29	99	1
Nordjydsk Frøkomp.	30	70	0	29	71	0	100	0	0	100	100	0	100	0	0	97	3	93	7
Sydfyns Frøavl	48	0	52	66	34	38	62	55	0	45	100	0	85	15	0	41	59	99	1
Alsisk Frøavl	47	53	0	32	68	0	100	0	0	100	100	0	81	19	0	69	31	93	7
Sydsjæll. Frø-Komp.	56	44	0	49	51	0	100	23	0	77	100	0	76	24	0	78	22	100	0
Bornh. F.-&Saas.-Ct.	28	72	0	39	61	0	100	0	0	100	100	0	84	12	4	54	46	100	0
Oluf Thielst	17	0	83	29	71	0	100	0	0	100	100	0	100	0	0	63	37	100	0
Sydydsk Frøkomp. . .	40	0	60	60	40	60	40	10	0	90	100	0	92	8	0	91	9	100	0
Vends. Frøf. & Frøavl	22	16	62	25	75	0	100	0	0	100	100	0	100	0	0	97	3	92	8
Markfrøkont. Hobro	19	21	60	36	64	32	68	0	24	76	100	0	63	32	5	100	0	100	0
Syd-Stevns & Herf.F.	85	0	15	76	24	0	100	59	0	41	100	0	90	10	0	37	63	100	0
Skjern Markfrøkont.	40	0	60	50	50	0	100	0	0	100	100	0	88	12	0	93	7	92	8
J. J. Lotz	0	100	0	0	100	0	100	0	0	100	100	0	21	79	0	0	100	0	100
Brønderslev Frøkt. . .	0	22	78	25	75	20	80	25	17	58	98	2	100	0	0	98	2	100	0
Mercur	0	100	0	46	54	0	100	0	0	100	100	0	100	0	0	0	100	100	0
I alt.	44	18	38	45	55	18	82	4	34	62	92	8	83	16	1	76	24	89	11

¹⁾ — betyder, at Tallet ligger mellem 0 og 0.5.

et stort Firma har kun 2 pCt. af det samlede Salg af sildig Rødkløver været af denne Stamme.

For Hvidkløver vinder de danske Stammer Morsø og Strynø — især den første — mere og mere frem. I alt er der i det omhandlede Arbejdsaar dækket 45 pCt. af Forbruget med Frø af disse Stammer. Paa en enkelt Undtagelse nær angiver alle Firmaer at have solgt mere eller mindre deraf. Den Dag er forhaabentlig næppe fjern, da Hvidkløver af udenlandsk Oprindelse ikke kan finde Afsætning paa det danske Marked.

Alsikekløver faas endnu for langt den overvejende Parts Vedkommende fra Kanada og Nordamerika, skønt Forsøgene har vist, at Frø fra disse Avlssteder giver ca. 20 pCt. mindre i Udbytte end svensk Frø, og at den danske Stamme fra F. D. B. igen giver en Del mere end svensk Frø.

Dansk Frø er imidlertid ikke solgt af et eneste Firma, og svensk Alsikekløver er kun fremskaffet i større Mængder af enkelte. Naar der i Sverige kan avles betydelige Mængder af Alsikefrø, kan de klimatiske Betingelser næppe være en Hindring for Frøavlens hos os, og denne maa derfor antagelig kunne fremmes, hvis Forbrugerne i egen Interesse vil betale en passende Overpris for det danske Frø, saa Frøavlens kan blive rentabel. Fællesforeningen f. D. B. har dækket 60 pCt. af sit Salg med Frø fra Tyskland og Kurland og 40 pCt. med svensk Frø; det er et Udtryk for Alsikefrøavlens urimeligt ringe Omfang, at ikke engang Stammeejeren udbyder den danske Stamme.

Humle-Sneglebælg er i Aar for en væsentlig Del indført fra Vesteuropa og Tyskland; kun en beskednen Del har været af dansk Avl.

Lucerne angives i næsten alle Tilfælde at være ungarsk; dog sælges ogsaa en Del italiensk Frø.

Gul Rundbælg er hovedsagelig opgivet at være bøhmisk eller tysk.

Alt, hvad der er solgt af Alm. Kællingetand, er med Undtagelse af et enkelt fransk Parti opgivet at være italiensk.

Timothe angives for langt den største Dels Vedkommende at være amerikansk og kanadisk. Kun enkelte Firmaer har haft en Del svensk og dansk Timothe.

Af Alm. Rajgræs er 92 pCt. dansk Avl, og næsten alt opgives at være af Lundbæk-Stammen.

Af Eng-Svingel, Hundegræs og Ager-Hejre sælges kun dansk Frø, og for Italiensk Rajgræs er dansk Avl af Tystofte-Stammen ligeledes saa godt som eneraadende. Kun Det jydsk Frøavlskompani, Horsens, og Midtjydske Landboeres Frøforsyning, Viborg, har efter Angivelserne solgt henholdsvis 45 pCt. fransk og 37 pCt. irsk Frø.

Ikke mindre end 83 pCt. af Runkelroefrøet angives at være af Stammerne med Romertal V og VI, og kun 1 pCt. er angivet at være udenlandsk Avl, væsentligst Eckendorfer. Det skal nævnes, at det ikke er forlangt, at Avlsstedet skal opgives, naar Frøet var angivet at være af en Stamme, der er kommet i 1. Klasse ved Stammeforsøgene.

Ogsaa for Kaalroefrøets Vedkommende er en overvejende Part efter Opgivelserne af Stammerne med Romertal V og VI.

Som nævnt allerede, er de i Tabel 7 omhandlede Forhold endnu ikke obligatorisk under Kontrol. Imidlertid maa det erkendes, at Kontrollen ikke er fuldstændig, saa længe den ikke medtager disse vigtige Forhold i det Omfang, det er muligt ved Udsaaning af Prøver og Iagttagelse af Afrøderne. Det ligger utvivlsomt saavel i Roedyrkernes som i den solide Frøhandels Interesse at faa gennemført en saadan Kontrol. Ved et Cirkulære af 19. Februar 1925 tilbød Statsfrøkontrollen derfor alle Firmaer, hvis Salg var under den selvvirkende Kontrol, at udvide Kontrollen til ogsaa at omfatte Roefrøets Ægthed.

De Firmaer, som underkaster deres Salg Ægthedskontrollen, forpligter sig til at lade den omfatte alt, hvad de sælger en detail af Runkelroe-, Kaalroe- og Turnipsfrø, hvorimod Gulerodsfrø foreløbig ikke medtages.

Af hvert Parti udsaaes to Prøver, nemlig een i hver af Statsfrøkontrollens Kontrolmarker. Prøverne udtages paa Lagrene under Ekspeditionen af Statsfrøkontrollen eller kgl. Vejer og Maaler; de tages af de afvejede Leveringer, der staar færdige til at afsendes til Kunderne.

Eventuelle Erstatninger for Fejl ved leveret Art, Sort eller Stamme fastsættes af Statsfrøkontrollen og Statens Rodfrugtforsøg i Forening, dels paa Grundlag af Parcellerne i Kontrolmarken og dels efter Besigtigelse af Marker, paa hvilke Frø af det paagældende Parti efter foreliggende Oplysninger er udsaaet. Erstatningen søges fastsat saaledes, at alle Brugere af

Frøet holdes skadesløse for det Tab, der er forbundet med at have benyttet det leverede Frø i Stedet for det købte.

Trods det sene Tidspunkt, paa hvilket Tilbudet fremkom, underkastede to Firmaer, nemlig Dansk Landmandsforenings Frøsalg og Ølandenes Frø-Kontor deres Salg Ægthedskontrollen i 1925.

Kontrollen har for disse to Firmaer omfattet i alt 31 Partier, nemlig 13 Partier af Runkelroefrø, 1 af Sukkerroefrø, 7 af Kaalroefrø og 10 af Turnipsfrø.

28 Partier svarede fuldt ud til, hvad de var solgt for; kun til 3 Partier har der været mindre Indvendinger at gøre paa Grundlag af Kontroldyrkningens Resultater, og kun to Partier gav Anledning til mindre Erstatninger.

Ølandenes Frø-Kontor er ikke erstatningspligtigt for noget Parti. Dansk Landmandsforenings Frøsalg skal yde Erstatninger for to smaa Partier, der tilsammen udgør 1.6 pCt. af Firmaets samlede Salg af Roefrø.

Foruden den foran omtalte Kontrol, der i det kommende Aar vil blive den eneste Form, hvorunder Ægthedskontrol med Frø, der sælges under den selvvirkende Kontrol, udøves, har Statsfrøkontrollen i afvigte Foraar hos en Del Firmaer udtaget Prøver af Leveringer af nogle af Firmaerne udpegede Partier og udsaaet disse i Kontrolmarkerne. Under disse Betingelser har der været udsaaet Prøver af 47 Partier. A/S Sønderjydske Frøforsyning, Aabenraa, har ladet udsaa Prøver af alle Partier Runkelroe-, Kaalroe- og Turnipsfrø, Firmaet har solgt en detail, og efternævnte Firmaer har ladet flere eller færre Prøver udsaa: Alsisk Frøavlsselskab, Sønderborg, A/S Dansk Frøhandel, Kolding, Markfrøkontoret, Hobro, Sydjydske Frøkompagni, Vejen, og Syd-Stevns- og Herfølge Frøhandel. 39 af disse Partier svarede til, hvad de var opgivet at være. 2 Partier, der var solgt som Barres Ferritslev V, var ikke af denne Stamme. 2 Partier, der var opgivet at være Barres Strynø V, var næppe helt rene; de indeholdt Roer af afvigende Type. 1 Prøve Gul Eckendorfer indeholdt en Del kegleformede Roer, ligesom nogle af Roerne var mere grenede end normalt for Eckendorfer. 3 af de prøvede Partier Bangholm, hvoraf 2 var solgt som Olsgaard V og 1 som Klank, var ikke helt typiske.

Endelig har Statsfrøkontrollen til egen Orientering og for egen Regning udsaaet mindre Prøver af saa godt som alle de

Kaalroe- og Turnipsfrøpartier, der solgtes under den selvvirkende Kontrol, og hvoraf der ellers ikke vilde være blevet udsaaet Prøver i Kontrolmarken; det drejer sig om godt 200 Partier. Hovedparten af disse viste sig at svare til, hvad de var solgt for, men for 20 Prøver var der større eller mindre Mangler vedrørende Ægtheden.

En Prøve Majnæpe var meget stærkt blandet med White Tankard og i en Prøve Grey Stone fandtes en halv Snes pCt. Yellow Tankard. I to Prøver af Dales Hybrid var ca. 4 pCt. hvidkødede Roer, og i en Prøve Østersundom fandtes en Del Krydsninger. Roerne af et Parti, der var solgt som »Wilhelmsburger«, mindede ved deres Udseende paafaldende om et Parti »Shepherd«, der for nogle Aar siden var meget berygtet, og for hvilket der dengang efter en Dom blev betalt store Erstatninger. Roerne af dette Parti havde en uheldig Tilbøjelighed til at revne under Væksten og var derfor meget lidt holdbare. En Del Prøver var øjensynlig solgt under forkert Stammenavn, medens andre ikke helt igennem var af de opgivne Stammer.

En lignende Orienteringsdyrkning i Fjor med Prøver af alle Partier Runkelroefrø, der var solgt under den selvvirkende Kontrol, viste, at disse i saa godt som alle Tilfælde svarede til, hvad de var solgt for.

Alt i alt tør man paa Grundlag af de ved Kontrol dyrkningen indvundne Erfaringer sige, at det i det store og hele staar vel til med Paalideligheden af Stammeopgivelserne for det Roefrø, der sælges under den selvvirkende Kontrol; men paa den anden Side er Afvigelser herfra ikke saa sjældne, at det berettiger til blind Tillid. En Kontrol paa Omraadet er ingenlunde overflødig. Det var ønskeligt, om de solide Firmaer, der paa Forhaand ved, at deres Stammeopgivelser helt igennem er til at stole paa, i egen Interesse underkastede sig Kontrollen og derigennem umuliggjorde, at mindre samvittighedsfulde Konkurrenter nedbrød Handelens velfortjente Renomé ved i Ly af dette at sælge Frø, der ikke er stammeægte, en Trafik, som kun kan finde Sted, saa længe det er almindeligt, at Frøet ikke kontrolleres for Ægthed.

Ogsaa Kontrol med Rigtigheden af Stamme- og Avlsstedsangivelser for Kløver- og Græsfrø bør tilstræbes i det Omfang, der er muligt ved Kontrol dyrkning. For at opnaa Orientering

om Muligheden paa dette Felt har Statsfrøkontrollen i en Aarrække udsaaet en Del Kløver- og Græsfrøprøver, hvilket for 1924—25 er nærmere omtalt Side 51.

Overenskomsten mellem Statsfrøkontrollen og Frøfirmaerne om den selvvirkende Kontrol er for 1925—26 uforandret som for 1924—25.

Følgende Firmaers Salg er i 1925—26 underkastede den selvvirkende Kontrol:

Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (herunder saavel Brugsforeninger som Landboforeningernes Frøsalg, Roskilde) — Fr. Dreyer, Aarhus — Frøcontoret, Kolding — Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers — Syd-Stevns og Herfølge Frøhandel — A/S Langelands Frøavls-Kompagni, Rudkøbing — Nordjysk Frøkompagni, Hjørring — Morsø Frøkontor, A/S, Nykøbing J. — Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing — Vendsyssels Frøforsyning & Frøavl, Hjørring — Det jydsk Frøavlskompagni, A/S, Horsens — Markfrøkompagniet, A/S, Kolding — Sydjysk Frøkompagni, Vejen — Skjern Markfrøkontor, Skjern — Alsisk Frøavls Andelsselskab, Sønderborg — Skive Markfrøkontor, Skive — Markfrøkontoret, Hobro — Midtjydske Landboeres Frøforsyning, A/S, Viborg — Sydsjællands Frø-Kompagni, Næstved — A/S Sønderjysk Frøforsyning, Aabenraa — Dansk Landmandsforenings Frøsalg, København — Bornholms Frø- & Saasød-Central, A/S, Rønne — Sydfyns Frøavl, Svendborg — Dansk Frøhandel, A/S, Kolding — A/S Mercur, Havndal. — Oluf Thielst, Haderslev — Anton Nielsens Frøavl & Frøeksport, Kolding — M. Larsen, Bindselev, Sindal — I. E. Ohlsens Enke (Markfrøafdelingen), København — M. Jørgensens Frøhandel og Planteskole (Markfrøafdelingen), Grejsdalen, Vejle. — Dybro Jørgensen, Sindal. — A/S Brønderslev Frøkontor, Brønderslev.

Efter Opfordring af Landbo- og Husmandsforeningernes Kontroludvalg har Statsfrøkontrollen ladet udtage Prøver af de afvejede Portioner af Havefrø, som udsendes fra Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger.

Af disse Prøver har Statsfrøkontrollen afgivet Materiale til Udsaaning i Udvalgets Kontrolmark og desuden undersøgt dem for Spireevne til Underretning for nævnte Udvalg.

V. Undersøgelser af ukontrolleret Frø.

Nogle Landbo- og Husmandsforeninger har, ligesom i tidligere Aar, tilvejebragt Frøprøver, væsentligst af Leveringer fra Firmaer, hvis Salg ikke regelmæssigt kontrolleres gennem den selvvirkende Kontrol.

Indsamlingen af disse Prøver af ukontrolleret Frø har dog ikke været saa omfattende i Aar som i de nærmest foregaaende.

Der er undersøgt 70 Prøver. Flest — nemlig 47 — er modtaget fra De samvirkende loll.-falsterske Landboforeninger. 16 er indsendt fra De samvirkende Landbo- og Husmandsforeninger i Ringkøbing Amt, 4 fra Fredericia og Omegns Landboforening og 3 fra Tyrsting-Vrads Herreders Landboforening. Desuden er der modtaget enkelte Prøver af Blandfrø fra Tørring Omegns Landboforening og De samvirkende Landboforeninger i Fyns Stift.

I Tabel 8 er givet en Oversigt over Analyseresultaterne af disse Prøver af ukontrolleret Frø.

Tabel 8. Oversigt over Analyseresultaterne af indsamlede Prøver.

	Renhed og Spireevne				Ukrudsindhold			
	Analyseresultatet lig med eller højere end de Side 25 og 26 anførte Tal	Analyseresultatet svarer inden for Latituden til Gennemsnitstallene for 1924—25	Analyseresultatet mellem 1 og 2 Gange Latituden lavere end Gennemsnitstallene for 1924—25	Analyseresultatet mere end 2 Gange Latituden lavere end Gennemsnitstallene for 1924—25	Analyseresultatet lig med eller lavere end de Side 25 og 26 anførte Tal	Analyseresultatet svarer inden for Latituden til Gennemsnitstallene for 1924—25	Analyseresultatet mellem 1 og 2 Gange Latituden højere end Gennemsnitstallene for 1924—25	Analyseresultatet mere end 2 Gange Latituden højere end Gennemsnitstallene for 1924—25
	a	b	c	d	1	2	3	4
Antal Prøver.....	11	39	11	9	28	42	—	—
pCt. af det samlede Prøveantal	16	55	16	13	40	60	—	—

Resultatet af hver enkelt Prøve er sammenlignet med Gennemsnitstallene for 1924—25 (se Side 13) og med de Side 25 og 26 anførte Tal, og Prøverne er efter denne Sammenligning inddelte i Klasser, som omtalt Side 24—25. Da man ikke i alle Tilfælde kender Størrelsen af de Partier, hver af de indsamlede Prøver svarer til, har man ikke, som i Tabel 6, kunnet anføre den procentiske Fordeling af Frømængden i de forskellige Klasser.

I Tabellens første Linie er anført, hvor mange Prøver der kommer i hver Klasse, og i den anden Linie er Tallene omregnede i pCt. af det samlede Prøveantal.

Det fremgaar af Forklaringen Side 25, at Klasserne c og d omfatter de Prøver, som vilde medføre Erstatningspligt for manglende Renhed eller Spireevne, saafremt Leveringen var garanteret at svare til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for 1924—25. Klasserne 3 og 4 gælder Prøver, der under tilsvarende Forudsætninger vilde medføre Erstatningspligt for Ukrudsindhold.

Tabellen viser, at de indsamlede Prøver i Aar gennemgaaende har været af langt bedre Beskaffenhed end i de nærmest foregaaende Aar. Ingen af de undersøgte Prøver har haft saa højt Ukrudsindhold, at de kommer i Klasserne 3 og 4; af 70 Prøver har 20 med Hensyn til Renhed eller Spireevne været saa meget ringere end Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal, at det vilde medføre Erstatningspligt, hvis Gennemsnitstallene var garanterede.

Enkelte Prøver har dog haft saa lav Spireevne, at deres Værdi som Udsæd er meget tvivlsom: En Prøve Hvidkløver havde en Spireevne af 64 + 11 pCt. haarde, en Prøve Alm. Rajgræs spirede med 68 pCt., en anden med 77 pCt.

En Prøve af Blandfrø, der var indsendt af Tørring Omegns Landboforening, indeholdt som Hovedbestanddel Hundegræs og Rajgræs, og disse Hovedarter spirede med henholdsvis 60 og 11 pCt.

VI. Forskellige Undersøgelser vedrørende a. Haarde Korn og b. Opbevaringstemperaturens Indflydelse paa Spireevnens Bevarelse hos Frø af Følfod.

a. Haarde Korn.

Prøver af de fleste Arter af Bælgplantefrø viser sig ved Spiringsundersøgelsen næsten altid at indeholde en Del »haarde Korn«, d. v. s. saadanne, hvis Skal hindrer Vandoptagelse, og som derfor ikke bulner ud eller spirer. Haardheden hæves, hvis Skallen beskadiges, saa Vandet kan trænge ind, og ogsaa ved andre Paavirkninger er der Mulighed for, at Haardheden Tid efter anden kan forsvinde, saa Frøet spirer.

Tilstanden af Haardhed er altsaa midlertidig, og Indholdet af haarde Korn i en Prøve vil være afhængig af den Tidsfrist, man udstrækker Spiringsundersøgelsen over. Lader man Frøet fortsat ligge under Spiringsbetingelser efter den vedtagne Frist,

vil de haarde Korn Tid efter anden miste deres Haardhed. Det kan dog undertiden vare meget længe, inden dette sker. I Forsøg, som *F. Nobbe* paabegyndte i 1878, har det vist sig, at enkelte Rødkløverfrø endnu i 1918 efter 40 Aars Forløb stadig ikke var udbulnede, skønt de i hele Forsøgstiden havde været i Berøring med Vand. Det er indlysende, at saa haarde Frø er uden nogen landbrugsmæssig Værdi; derimod kan det med nogen Ret hævdes, at Frø, som i Laboratoriet spirer i Løbet af 2—3 Maaneder, kan have Værdi i en Udlægsmark.

Praktiske Hensyn har ført til, at man i Frøkontrolanstalterne afslutter Spiringsundersøgelserne for de forskellige Arter af Bælgplanter efter 10—14 Dage. For at give et Bidrag til Belysning af, hvornaar de Frø, som er haarde efter denne Frist, kan ventes at spire, har vi i Sommeren 1925 anstillet Forsøg med 185 Prøver af forskellige Bælgplantearter paa følgende Maade:

Umiddelbart efter den egentlige Spiringsundersøgelses Afslutning blev de haarde Korn fra hver enkelt Prøve atter anbragt paa det Jacobsenske Spireapparat, hvor de henlaa yderligere i ca. 3 Maaneder. Det anvendte Spireapparat, der stod paa en overdækket Veranda mod Syd, blev ikke kunstigt opvarmet, men da Forsøget udførtes i Sommertiden — fra Midten af Maj til Midten af August —, har Temperaturen i det væsentlige svinget inden for de samme Grænser, der overholdes under kunstig Opvarmning (18—28° C.). En Tid af Sommeren var det dog ikke muligt at faa Temperaturen i Apparatet ned paa det tilsigtede Minimum, 18°, og det tilsigtede Maksimum, 28°, er af og til overskredet nogle Grader.

Optælling af spirede Frø er foretaget ca. 1, ca. 2 og ca. 3 Maaneder efter, at Forsøget med de haarde Korn er indledet. Hovedresultaterne er anførte i Tabel 9.

De haarde Korn i Lucerne synes under de prøvede Betingelser relativt snart at miste deres Haardhed; i Løbet af 3 Maaneder har for denne Art gennemsnitlig spiret $\frac{2}{3}$ af de Frø, der var haarde ved den almindelige Spiringsundersøgelses Afslutning. For Rødkløver og Humle-Sneglebælgs Vedkommende har rundt regnet Halvdelen af de haarde Korn spiret i denne Tid. Haardest er Kællingetand, Hvidkløver og Alsikekløver, af hvilke gennemsnitlig kun ca. $\frac{1}{4}$ af de haarde Korn er spiret i Løbet af de 3 Maaneder, Forsøget har strakt sig over.

Tabel 9. Spireevnen af haarde Korn i forskellige Frøarter.

Frøart	Antal Prøver undersøgte	Gennemsnitligt Indhold af haarde Korn ved Spiringsforsøgets Afslutning, pCt.	I pCt. af de Frø, der ved Spiringsundersøgelsens Afslutning var haarde									
			spirede i Løbet af ca.						var efter ca. 3 Mds. Forløb endnu haarde			døde i Løbet af ca. 3 Md. Genns.
			1 Md. Gennemsnitlig	2 Md. Gennemsnitlig	3 Maaneder			Gennemsnitlig	Højest	Lavest	Gennemsnitlig	
Rødkløver.....	79	10.6	26	43	51	79	24	44	74	18	5	
Hvidkløver.....	32	15.8	9	15	19	29	4	78	92	66	3	
Alsikekløver.....	28	10.5	13	22	27	43	0	64	100	35	9	
Humle-Sneglebælg.	9	3.7	32	46	54	100	29	31	47	0	15	
Lucerne.....	14	8.1	34	55	65	88	42	35	58	12	0	
Gul Rundbælg....	10	13.5	19	31	36	73	16	54	80	18	10	
Alm. Kællingetand.	13	26.5	12	18	25	60	4	73	95	40	2	

Disse Resultater er overensstemmende med, hvad der er konstateret ved tilsvarende Forsøg andre Steder og ved Udsaaningsforsøg baade her og andre Steder.

Det fremgaar imidlertid af Tabellen, at Resultater for forskellige Prøver af samme Art er meget svingende. For Rødkløverens Vedkommende svinger Antallet af de haarde Korn, der er spirede i ca. 3 Maaneder, saaledes mellem 24 og 79 pCt.; for Lucerne mellem 42 og 88 pCt. Af en enkelt Prøve Alsikekløver er overhovedet ingen af de haarde Korn spirede i Forsøgstiden, og for Hvidkløver og Kællingetand er indtil henholdsvis 92 og 95 pCt. af de haarde Frø forblevet haarde i hele Forsøgstiden. Man maa altsaa være varsom med paa Grundlag af de fundne Gennemsnitsresultater at tilskrive de haarde Korn forskellig Værdi, eftersom de findes i den ene eller den anden Frøart.

Fremtidige Undersøgelser paa Omraadet bør bl. a. tage Sigte paa at udrede, om den Egenskab at fastholde Haardheden staar i lovbundet Forhold til andre Forhold, der eventuelt kan oplyses forud, saaledes at man bliver i Stand til paa Forhaand at foretage en praktisk Vurdering af de haarde Korn i et givet Tilfælde.

Da Gennemsnitsresultaterne viser, at de haarde Korn i de Arter, der sædvanlig indeholder flest af dem, er mindst til-

bøjelige til at spire, ligger det nær at antage noget lignende inden for Prøver af en og samme Art, saaledes at der i Prøver med mange haarde Korn skulde spire relativt faa af dem i en vis Tid. Man har betragtet det tilvejebragte Materiale ud fra dette Synspunkt, men Resultaterne bekræfter ikke denne Antagelse.

Heller ikke til Avlsstedet synes det betragtede Forhold at staa i Korrelation. Resultaterne af Prøverne af de danske Stammer Hersnap Rødkløver og Morsø Hvidkløver viser sig f. Eks. at falde sammen med Gennemsnittet for alle undersøgte Prøver af Arten. Kun for Alsikekløver synes Resultaterne at vise en Forskel paa svensk og kanadisk Frø. Efter 3 Maaneders Forløb var 80 pCt. af de Frø, der var haarde ved Spiringsforsøgets Afslutning, endnu haarde i kanadisk Alsikekløver, medens det tilsvarende Tal for svensk Alsikekløver var 65 pCt. Forsøget omfatter imidlertid kun 10 Prøver fra hvert af de to Avlssteder, saa maaske kan den konstaterede Forskel være tilfældig. Fremtidige Undersøgelser maa afgøre det.

I Tilslutning til det foregaaende skal endnu omtales et Par Forsøg angaaende haarde Korn. Materialet er saa begrænset, at Resultaterne kun med stor Forsigtighed tør generaliseres, men de giver dog saa værdifulde Antydninger, at vi mener, det er berettiget at omtale Forsøgene her; de vil lejlighedsvis blive fortsat.

Det antages ofte, at en Udtørring af Frøene kan fremkalde Haardheden, og Erfaringer her fra Frøkontrollen synes at bekræfte dette. I Øjeblikket foretages her ret omfattende Undersøgelser vedrørende dette Spørgsmaal.

For at undersøge, om de haarde Korn i en Prøve har et lavere Vandindhold end de øvrige Frø i samme Prøve, udførtes følgende Forsøg: For 3 Prøver Rødkløver, 2 Prøver Hvidkløver og 1 Prøve Humle-Sneglebælg, der indeholdt fra 22 til 69 pCt. haarde Korn, bestemtes Vandindholdet, og derefter anbragtes fra 5 til 20 g under almindelige Spiringsbetingelser; efter Udløbet af den sædvanlige Frist (10 Dage) for Spiringsundersøgelsen sorteredes de haarde Korn fra, og efter at det Vand, som hæftede direkte ved Frøenes Overflade, var borttørret ved Prøvernes Henliggen paa tørt Filtrepapir i Laboratoriet et Døgn, bestemtes Vandindholdet i de haarde Korn.

Idet man gik ud fra, at Vandindholdet i disse Frø var forblevet konstant i den Tid, Frøet havde ligget under Spiringsbetingelser og ved den efterfølgende Lufttørring, beregnedes Vandindholdet i de ikke haarde Frø. Resultaterne er anførte i Tabel 10.

Tabel 10. Undersøgelser af Vandindhold i haarde Korn.

Frøart	Prøvens Mærke	Vægtmængde taget i Arbejde, g	Haarde Korn		Vandindhold, pCt.		
			g	pCt.	Op-rindelig Prøve	Haarde Korn	Ikke haarde Korn
Rødkløver.....	14 I	8	3.555	44	12.0	9.4	14.1
do.	85	7	2.343	34	12.3	9.3	13.8
do.	5420	20	8.720	44	8.4	8.9	8.0
Hvidkløver.....	313	5	1.874	38	11.2	8.7	12.7
do.	338	5	1.087	22	11.8	9.0	12.6
Humle-Sneglebælg.	415	8	5.544	69	9.0	8.6	9.9

Efter dette synes det, som Vandindholdet i de haarde Frø hyppig ligger 3—4 pCt. lavere end i dem, der ikke er haarde. Der er dog konstateret Undtagelser herfra, idet de haarde Korn af den Prøve Rødkløver, der er mærket 5420, og som oprindelig indeholdt 8.4 pCt. Vand, indeholdt 8.9 pCt., saaledes at de øvrige Frø i Prøven efter Beregningen kun skal have indeholdt 8 pCt. Vand.

Dette afvigende Resultat staar muligvis kun tilsyneladende i Modstrid med de øvrige. Hvis den Modstand, de haarde Korns Skaller yder mod Vandets Gennemtrængen, ytrer sig ogsaa deri, at de haarde Frø vanskeligere udtørres, hvad der ligger nær at antage, maa de ikke haarde Korn i en Prøve, der udsættes for Tørring, først udtørres, saaledes at de haarde Korn paa et vist Stadium af Tørringen har størst Vandindhold. Det vil med andre Ord sige, at det fortrinsvis er de ikke haarde Kornes Vandindhold, der svinger, naar en Prøve udsættes for vekslende Fugtighedsforhold, noget, som de foran nævnte Resultater ogsaa synes at antyde, idet Vandindholdet i de haarde Frø i alle Tilfælde er fundet at ligge omkring 9 pCt., medens Vandindholdet i de øvrige Frø svinger fra 8 til 14 pCt.

Under de Tørringsbetingelser, der benyttes ved Vandindholdsbestemmelsen ved Statsfrøkontrollen (98° C. i 5 Timer)

afgiver de haarde Frø dog deres Vand lige saa fuldstændigt som andre Frø, hvilket er bevist derigennem, at Prøver med mange haarde Korn viser samme Vægttab ved Tørring, hvad enten Frøet tørres i hel Tilstand, eller det knuses før Tørringen.

Endelig skal omtales et Forsøg over den praktiske Betydning af haarde Korn af Gul Lupin.

Medens man, naar Talen er om Frø, der saas i Dæksæd, maaske med nogen Ret kan forvente en Del Nytte af de haarde Korn, vil de i enaarige Kulturer som gule Lupiner kun kunne give et nyttigt Bidrag til Plantebestanden, saafremt de spirer meget snart efter Udsaaningen. Forsinkes Spiringen blot nogle faa Uger, vil Planterne komme saa meget bag efter, at Bestanden som Helhed bliver uens, hvilket, navnlig hvis Afgrøden skal bruges til Frøavl, er en betydelig Ulempe. Til Undersøgelse af de haarde Kornes Spiring i Marken udsaaedes den 1. Maj i bekvem Jord 2—300 Frø af hver af de Prøver, der er nævnte i Tabel 11. Spireevnen blev samtidig undersøgt i Laboratoriet paa sædvanlig Maade i Lerskaale med fugtigt Sand.

Tabel 11. Spiring af gule Lupiner i Laboratoriet og i Marken.

Parti Nr.	Prøvens		Spiringsundersøgelse i Laboratoriet			Antal Planter i Marken	
	Mærke	Analyse Nr.	Spirehastighed, pCt.	Spireevne, pCt.	Haarde Korn, pCt.	¹⁰ / ₅ pCt.	²⁰ / ₆ pCt.
448	a	42677	21	35	59	19	49
—	b	39671	24	46	52	21	50
—	c	39672	19	38	57	17	42
—	d	42793	86	87	0	63	65
—	e	42794	92	92	0	58	62
394	f	42676	21	32	63	19	41
—	g	39652	23	33	63	16	34
—	h	42791	50	84	12	48	66
—	i	42792	92	93	0	71	72

Det ses, at i de Tilfælde, hvor Prøverne ved Undersøgelsen i Laboratoriet har haft mange haarde Korn, er Spiringen i Marken foregaaet over et langt Tidsrum, saaledes at der 16 Dage efter Udsaaningen kun er spiret knapt 20 pCt., medens der for de Prøver, der i Laboratoriet ikke har vist haarde

Korn, i samme Tid er spiret 60—70 pCt. Senere kommer der ganske vist en Del flere Planter af Prøverne med haarde Korn, men endnu 2 Maaneder efter Saaningen er der i Marken af disse Prøver kun fremkommet 40—50 pCt. Planter, og ved Optællingen den 29. Juni var der i disse Parceller en Del Planter, som lige var komne op. En saa ujævn og ufuldstændig Spiring bevirker utvivlsomt et Mindreudbytte. Det var Sommeren igennem uden nærmere Undersøgelse let at se, at Parcellerne, hvorpaa Prøver med haarde Korn var udsaaede, havde en ujævn Bestand.

Prøverne a, b, c, d og e er af et og samme Parti, og ligeledes er Prøverne f, g, h og i af eet Parti. Forskellen med Hensyn til Indhold af haarde Korn er fremkommet ved, at Frøet er opbevaret under forskellige Forhold. Prøverne er alle udtagne paa et Frølager i København, men a, b og c samt f og g har henligget i Frøkontrollens Laboratorium nogen Tid før Undersøgelsen, medens Prøverne d, e og i er udtagne af Partierne paa Lageret samme Dag, de er udsaaede. Prøven h har som Prøve henligget paa Lageret en Tid og er hentet dér umiddelbart før Udsaanningen.

I det foreliggende Tilfælde er der næppe Tvivl om, at det er en Tørring, der har fremkaldt Haardheden hos Frøene, og da haarde Korn ifølge Forsøget er meget lidt værd som Udsæd, opfordrer Resultatet til at undgaa stærk Tørring af Lupiner; paa den anden Side maa man naturligvis ved Overvejelse af, om kunstig Tørring i et givet Tilfælde skal foretages, først og fremmest tage Hensyn til, om denne er nødvendig af Hensyn til Opbevaringen. Haardheden kan jo om fornødent fjernes ved Ridsning.

For Frøkontrollen vil Forsøgets Resultat medføre, at Prøver af Gul Lupin, naar de ikke kan tages i Arbejde umiddelbart efter Modtagelsen, fremtidig opbevares i et uopvarmet Lokale, hvor Luftfugtigheden og Temperaturen nærmere svarer til Forholdene paa Frølagrene.

b. Undersøgelser af, hvor længe Frø af Følfod (*Tussilago Farfara*), henlagt under forskellige Temperaturforhold, bevarer Spireevnen.

Spørgsmaalet om, hvor længe Frø kan bevare Spireevnen, bliver stadig stillet Frøkontrollen. Dette er for det første for-

skelligt for de forskellige Arter, og dernæst afhænger det af de Fugtigheds- og Temperaturforhold, hvorunder Frøet opbevares. Jo varmere og fugtigere Forhold Frøet opbevares under, desto hurtigere vil de fleste Arter gaa tilbage i Spireevne som Følge af den stærke Aanding, der foregaar under disse Forhold; jo tørrere og koldere Frøet opbevares, desto længere vil det bevare Spireevnen, idet Livsvirksomhederne derved nedsættes til et Minimum.

For at skaffe nogen Klarhed over, i hvilken Grad man ved Hjælp af særlige Opbevaringsmetoder kan bevare Frøets Spireevne længere end normalt, kan man, for at faa Svar inden for et rimeligt Tidsrum, udføre Forsøg med en Frøart, som under normale Forhold hurtigt gaar tilbage i Spireevne, som f. Eks. Følfod (*Tussilago Farfara*), der i Reglen spirer med 100 pCt. straks efter Modningen i Maj Maaned, men som i Løbet af 2—3 Maaneder taber Spireevnen. For nogle Aar siden iværksatte Statsfrøkontrollen et Forsøg med Frø af Følfod, som tørredes saaledes, at Vandindholdet var ca. 5 pCt. Frøet anbragtes derefter i Portioner paa 300 Korn i smaa Reagensglas, der tilproppedes og tilsmeltedes med Parafin. Glassene opbevarede dels ved normal Stuetemperatur, dels ved Kælder-temperatur og dels i Fryserum ved ca. 0° C. Spiringsundersøgelserne af Prøverne viste, at baade de Frø, der var opbevarede ved Stuetemperatur, og de, som var opbevarede i Kælderen, i Løbet af faa Maaneder mistede Spireevnen, medens de Frø, som var opbevarede ved 0° C., bevarede Spireevnen omtrent uforandret i over et halvt Aar. Desværre forulykkede Resten af de ved 0° C. opbevarede Frø paa dette Tidspunkt, hvorved Forsøget blev afbrudt.

I Foraaret 1925 iværksatte vi et nyt Forsøg med en Prøve Følfodfrø, der var indsamlet den 9. Maj, og som — lagt til Spiring den 15. Maj — i et Døgn spirede med 97 pCt., i to Døgn med 100 pCt. Frøet lufttørredes og anbragtes den 17. Juni i Portioner paa 300 i smaa Reagensglas, der tilproppedes og tilsmeltedes som ved førstnævnte Forsøg. Glassene anbragtes følgende Steder: 1) I Renhedslaboratoriet ved almindelig Stuetemperatur, 2) i en Kælder, hvor Temperaturen har været 4—6° C. lavere end i Renhedslaboratoriet, 3) i en Iskælder paa Statens Seruminstitut ved en Temperatur af 0—+2° C. og 4) i en Kuldetermostat sammesteds ved en Temperatur af ÷ 15° C.

Tabel 12. Resultater af Spiringsundersøgelser af Følfod
(*Tussilago Farfara*), opbevaret ved forskellige
Temperaturer.

100 Frø lagt til Spiring 15. Maj — 1 Døgn 97 pCt. — 2 Døgn 100 pCt.
Forsøget paabegyndt 17. Juni 1925.

	Dato lagt til Spiring	1 Døgn, pCt.	2 Døgn, pCt.	5 Døgn, pCt.	10 Døgn, pCt.
A. Renhedslaborato- riet, Stuetemperatur.	16/7	7	43	65	68
	10/8	0	—	—	0
	14/9	0	—	1	2
	19/10	0	—	—	1
B. Kælder, ca. 4° C. lavere end A.	16/7	18	67	79	82
	10/8	9	45	66	69
	14/9	0	—	—	0
	19/10	0	—	—	0
C. Iskælder. 0—+ 2° C.	16/7	75	88	92	92
	10/8	70	90	93	93
D. Kulde-Termostat, ÷ 15° C.	16/7	73	87	87	93
	10/8	81	93	96	96
	14/9	69	88	93	93
	19/10	80	95	97	97
	18/11	76	93	94	95

Resultaterne af Spiringsundersøgelserne vil fremgaa af ovenstaaende Tabel Nr. 12, der viser, at Frøet, der er opbevaret i Renhedslaboratoriet, allerede ved den første Undersøgelse, to Maaneder efter Høstningen (9. Maj), er gaaet stærkt tilbage i Spireevne, og at Spiringen forløb meget langsommere, end umiddelbart efter at Frøet var høstet, paa hvilket Tidspunkt det, som nævnt, spirede med 100 pCt. i 2 Døgn. Ved Undersøgelsen i August var dette Frø helt dødt. — Det Frø, der har henligget i Kælderen, har vel bevaret Spireevnen bedre end det i Renhedslaboratoriet, men spirede dog væsentlig langsommere end oprindeligt. Ved Undersøgelsen i August spirede det endnu med 69 pCt., men var ved Undersøgelsen i September helt dødt. — Frøet i Iskælderen har kun mistet nogle faa pCt. i Spireevne og spirede tillige væsentlig hurtigere end de Prøver, som har henligget i Renhedslaboratoriet og i Kælderen. Spiringens Forløb og Spireevnen er praktisk talt ens ved Undersøgelserne, paabegyndte henholdsvis 16. Juli og 10. August. Desværre er

Resten af de Prøver, som opbevaredes i Iskælderren, ved en Fejltagelse blevet fjærnet paa dette Tidspunkt. — I Kulde-termostaten ved $\div 15^{\circ}$ C. har Frøet, som det ses, ved de foretagne fem Undersøgelser bevaret Spireevnen uforandret. Frøet har vel spiret noget langsommere end oprindeligt (gennemsnitlig 76 pCt. i et Døgn mod 97 pCt. oprindeligt, og 91 pCt. i to Døgn mod 100 pCt. oprindeligt), men lige hurtigt ved alle fem Undersøgelser. I ti Døgn har Frøet i Gennemsnit naaet en Spireevne af 96 pCt. Svingningerne i Tallene for de enkelte Undersøgelser, som skyldes, at der kun er lagt 300 Frø til Spiring, ligger alle inden for det tilladelige Spillerum. Der er endnu 13 Reagensglas hver med 300 Frø i Kuldetermostaten, som vil blive undersøgte med passende Tidsmellemrum; Resultaterne vil senere blive offentliggjorte.

Skønt ovennævnte Forsøg er ret mangelfuldt, viser det dog tydeligt — i alle Tilfælde for omhandlede Frøart, men det gælder sikkert ogsaa mange andre Arter —, at Spireevnen som foran nævnt bevares længere og bedre, jo køligere Frøet opbevares, naar det ikke derved bliver fugtigere. For kostbare Frøvarer, Stamfrø o. l., hvor det kan være af Betydning at kunne opbevare Frøet spiredygtigt i mange Aar, maa det derfor tilraades at tørre det stærkt og opbevare det i lufttæt lukket Beholder ved lavest mulig Temperatur.

I det kommende Aar tænkes der iværksat et noget fuldstændigere Forsøg end omhandlede, dels med Følfod, dels med en anden Frøart. Man agter da paa lignende Maade som foran omtalt, at opbevare Frøprøver dels med normalt Vandindhold, som det opnaas ved Lufttørring, og dels stærkt tørrede, ved lignende Temperaturer som de ved det her refererede Forsøg anvendte. Forsøget skal iværksættes umiddelbart efter, at Frøet er høstet. Spireevnen tænkes undersøgt med passende Tidsmellemrum. Paa denne Maade vil man kunne faa at vide, hvor stor Betydning det har, at Frøet er tørret forud for Undersøgelsen, ligesom man vil kunne faa Rede paa, om det bevarer Spireevnen væsentlig bedre ved Opbevaring ved en Temperatur paa $\div 15^{\circ}$ C. end ved 0° C.

VII. Undersøgelser vedrørende Sorts- og Stammeægthed samt Sygdomsfrihed.

A. Saasæd.

I Kontrolmarkerne er der undersøgt 6 Prøver Hvede, 26 Prøver 2rd. Byg, 3 Prøver 6rd. Byg, 29 Prøver Havre og 3 Prøver Ært, i alt 67 Prøver, hvoraf 8 (3 Byg, 3 Havre og 2 Ært) har været udsaaede som Maaleprøver. Disse er ikke medregnede i nedenstaaende Omtale.

I samtlige Hvedeprøver er der fundet Angreb af Hvedens Støvbrand — hvilket er bemærkelsesværdigt, da nævnte Sygdom er en meget sjælden Gæst i Hvedemarker her i Landet — dog i alle Tilfælde i meget smaa Mængder. 1 Prøve har været fri for Stinkbrand, i de øvrige 5 har der været Angreb varierende mellem 0.1 og 4 p. Mille. 18 af Bygprøverne har haft Angreb af Nøgen Brand, men kun i 2 Prøver har der været over 1 p. Mille. Dækket Bygbrand er ikke fundet i et eneste Tilfælde. I 9 Bygprøver er der ikke fundet Stribesyge, 9 har haft under 1 p. Mille, i de øvrige 8 har der været Angreb mellem 1 og 22 p. Mille. 12 af Bygprøverne opgives at være tørbejdset med et af de nye Bejdsemidler, af disse 12 Prøver har 8 været fuldstændig fri for Stribesyge, medens Angrebene i de øvrige 4 har været ganske minimale (højst 0.2 p. Mille).

Havreprøverne har været praktisk talt fri for Brandangreb. Kun i 1 af de 26 Prøver er der fundet Nøgen Brand i ganske minimal Mængde.

Af samtlige 58 Sædekornsprøver har 17 været sortsrene, i 35 har der været under 1 p. Mille fremmed Sort, medens de øvrige 6 Prøver har indeholdt fra 1 til 15 p. Mille.

Ligesom i 1924 er der i 1925 af de samvirkende sjællandske Landboforeningers Planteavlskonsulent, *L. Rasmussen* og Forsøgsleder *J. Holmgaard* undersøgt 500 sjællandske Bygmarker for Angreb af Stribesyge. Af de undersøgte Marker fandtes i: Københavns Amt 55, Frederiksborg Amt 50, Holbæk Amt 120, Sorø Amt 167 og Præstø Amt 108. Paa de forskellige Egne deltog som Regel de respektive lokale Planteavlskonsulenter i Undersøgelserne.

Undersøgelsen blev gennemført efter ganske samme Principper som i 1924 (se bl. a. Tidsskrift for Planteavl 31. Bind,

Side 129). I Hovedparten af de undersøgte Marker var Planteantallet omkring 25 pr. løbende Meter Række. Efter Optællingen af de sribesyge Planter blev der foretaget Sortsbestemmelse af Bygafgrøden. I nogle Tilfælde var Bygget dog ikke saa langt fremme i Udviklingen, at Sorten kunde bestemmes, i andre Tilfælde var det saa blandet Bestand, at man ikke kunde karakterisere det som en enkelt Sort.

Fordelingen af Sribesygeangreb
i 500 Bygmarker paa Sjælland.

pCt. Sribesyge	I samtlige undersøgte Tilfælde		I Marker med Prentice-Byg Guld-Byg	
	Antal	pCt.	pCt.	pCt.
0	155	31	39	18
0.1— 1.0	184	37	42	25
1.1— 2.0	54	11	11	11
2.1— 3.0	28	6	2	9
3.1— 4.0	22	4	2	10
4.1— 5.0	11	2	1	2
5.1— 6.0	9	2	2	4
6.1— 7.0	8	1	1	2
7.1— 8.0	7	1	0	6
8.1— 9.0	5	1	0	2
9.1—10.0	3	1	0	2
10.1—14.0	11	2	0	7
14.1—18.6	3	1	0	2
I alt...	500	100	100	100

Som det fremgaar af ovenstaaende, var 155 Marker (31 pCt.) helt fri for Angreb af Sribesyge, 393 (79 pCt.) havde mindre end 2 pCt. sribesyge Planter. Der var kun ganske enkelte Marker, hvori der fandtes særlig ondartede Angreb; kun i 14 Marker (3 pCt.) fandtes der over 10 pCt. Sribesyge. 46 Marker (9 pCt.) havde over 5 pCt. Sribesyge.

Selv om der i 1925 ikke er fundet saa megen Sribesyge som ved Undersøgelserne i 1924, opfordrer Undersøgelsesnes Resultat Landmændene til fortsat at have Opmærksomheden henvendt paa Bygmarkernes Sundhedstilstand og foranledige Saasæden afsvampet paa behørig Maade, hvis den ikke er avlet paa en Mark, hvor Bygget var absolut fri for Sribesyge.

Af Tabellen ses det, at der fandtes stærkere Angreb i Guld-Byg end i Prentice-Byg, hvilket er i Overensstemmelse med de gennem senere Aar indvundne Erfaringer.

I de undersøgte Bygmarker fandtes foruden Stribesyge i enkelte Tilfælde andre Sygdomme, men disse var med Undtagelse af et Par enkelte Marker, hvor der fandtes indtil 4 pCt. Brandaks, af underordnet økonomisk Betydning.

I Henhold til den foretagne Sortsbestemmelse fordeler de 500 undersøgte Bygmarker sig saaledes paa Sorterne:

	Antal	pCt.
Guld-Byg	120	24
Prentice-Byg	142	28
Gl. dansk Byg	61	12
Rex-Byg	24	5
Binder-Byg	20	4
Chevalier-Byg	3	1
6rd. Byg	24	5
Ubestemt Sort	106	21
I alt...	500	100

Angaaende de omtalte Undersøgelser i sjællandske Bygmarker kan i øvrigt henvises til »Beretning om Landboforeningernes Virksomhed for Planteavlens paa Sjælland 1925«.

Ved Undersøgelse af 27 Bygmarker i 2 Sogne paa Falster, hvor de falsterske Landboforeninger har ladet foretage saavel Undersøgelse af den anvendte Saasæd (for Renhed, Spireevne, Artsrenhed og Sortsrenhed) som af den voksende Afgrøde (for Angreb af Stribesyge), har Forsøgsleder *J. Holmgaard* sammen med Assistent *Jensen* fra De samvirkende lolland-falsterske Landboforeningers Planteavlsudvalg foretaget Stribesygeundersøgelserne i nævnte Marker. Undersøgelserne er foretagne efter samme Principper som de ovenfor nævnte Undersøgelser i de 500 sjællandske Bygmarker.

Af de 27 Marker blev 11 opgivet at være afsvampede med et af de nye Afsvampningsmidler. 9 af disse 11 Marker var ganske fri for Stribesyge, medens der i 2 Marker fandtes ganske svage Angreb.

Af samtlige 27 Marker var 13 Marker fri for Stribesyge, i 7 Marker var Angrebene fra 0.3 til 2.0 pCt., i 7 Marker fandtes Angreb af Stribesyge varierende mellem 2.5 og 13 pCt.

For Sortsrenhed er der i Laboratoriet undersøgt i alt 640 Prøver af Byg; deraf er 571 vejledende Undersøgelser og 69 til Undersøgelse i Garantøjemed.

34 af Prøverne er indsendte uden Opgivelse af Sortsnavne, 394 har været indsendt som Prentice-Byg, medens Resten har

været indsendt under forskellige Sortsnavne (væsentlig Guld-Byg, Binder-Byg og Rex-Byg).

Det bemærkes, at det overvejende Antal af Prøverne er opgivet at være Prentice-Byg, hvilket hænger sammen med, at en væsentlig Del af de respektive Partier undersøges med Anvendelse til Bryggeribrug for Øje, og at man til dette Brug langt foretrækker Prentice-Byg for nogen af de øvrige Sorter. Bemærkelsesværdigt er det ogsaa, at der i Handelen i de sidste Par Aar har været betalt en ikke ringe Overpris for sortsrent Prentice-Byg, hvad der gør Kravet — navnlig fra Bryggeriernes Side — om sortsrent Byg (respekt. Prentice-Byg) berettiget.

Af de nævnte 640 Prøver er 510 indsendte af Korn- og Saasædhandlere eller af Bryggerierne, medens 130 Prøver er kommet fra Landmænd; 87 af de sidstnævnte er indsamlede og indsendte gennem Landbrugsorganisationerne.

139 Prøver har været sortsrene, 142 Prøver har haft et Indhold af fremmed Sort mellem 0.1—1.0 pCt., 93 Prøver 1.5—4.0 pCt., 77 Prøver 4.5—10.0 pCt., 80 Prøver 10.5—20.0 pCt., 74 Prøver 20.5—50.0 pCt., 18 Prøver har haft et Indhold af fremmed Sort paa over 50 pCt., og 17 Prøver har været forkert sortsbenævnte.

Det er utvivlsomt, at en Del af de til de undersøgte Prøver svarende Partier er »blandede« paa Købmændenes Magasiner, men en ikke ringe Del af de stærkt blandede Prøver er indkomne direkte fra Landmænd eller indsendte af Købmændene som Prøver af enkelte Gaardes Avl.

B. Roefrø (se ogsaa Side 33 og 34).

I Kontrolmarkerne er der undersøgt 783 Prøver, hvoraf 71 er Maaleprøver. 169 Prøver stammer fra Roefrøpartier, som er udførte til Sverige, og for hvilke der af de svenske Statsmyndigheder kræves, at Statsfrøkontrollen kontrollerer, at Leveringerne svarer til de ved Salget opgivne Sorts- og Stammebetegnelse. 299 Prøver er indsendte af Frøhandlere eller udtagne af Statsfrøkontrollen af disses udvejede og plomberede Leveringer til Landmænd.

En Del af Prøverne er af udenlandsk Oprindelse — dette gælder navnlig mange Prøver af Eckendorfer samt en Del Kaalroepøver. En væsentlig Del af disse er — efter Udseen-

det at dømme — af langt ringere Dyrkningsværdi end Frø af dansk Oprindelse.

Enkelte af Prøverne har været forkeret stammebenævnte; for en Del andre Prøver har Roerne i Udseende afveget noget fra Typen af paagældende Stamme, dog ikke mere end at Frø af den opgivne Stamme for Aar tilbage har kunnet danne Grundlag ved Fremavlen af paagældende Frø; endelig har enkelte af Prøverne indeholdt mindre Indblandinger af anden Art, Sort, Stamme eller Krydsning. For det overvejende Antal af Prøverne gælder det dog, at Roerne fuldt ud har svaret til de opgivne Sorts- og Stammenavne.

I de ovennævnte 783 Prøver er medregnet 244 Prøver af Kaalroe- og Turnipsfrø, som stammer fra Leveringer, der kontrolleres under »den selvvirkende Kontrol«, og som Statsfrøkontrollen har ladet undersøge for egen Regning.

Bedømmelsen af Roepøverne i Marken er foretaget med Bistand af Statens Rodfrugtforsøg ved Assistent *J. Chr. Lunden*.

C. Frø af Græsmarksplanter.

Som nævnt i nærværende Tidsskrifts 31. Bind, Side 133, er der i Kontrolmarkerne i Foraaret 1924 udsaaet 225 Prøver af Kløverfrø. Undersøgelsen af Prøverne i Vækstperioden har bl. a. vist, at 2 Prøver, opgivne som Sildig Rødkløver, Hersnap, ikke var af denne Stamme.

Desuden var der udsaaet 29 Prøver af Græsfrø, mest Ital. Rajgræs og Alm. Rajgræs. En enkelt Prøve, der var angivet at være af Lundbæk-Stamme, lignede ikke i sin Vækst de øvrige Prøver af denne Stamme.

I Foraaret 1925 er udsaaet 186 Prøver af Græsmarksbælgplanter og 76 af Græsser. Resultaterne af Iagttagelserne af disse Prøver vil blive omtalt i Aarsberetningen for 1925—26.

Forsøgsleder *Holmgaard* har i Aarets Løb fungeret som Skønsmand i enkelte Sager vedrørende Klager over Fejllevering af Frø. De hyppigste Klager vedrører Lucernefrø, idet der af Klageren opgives at være leveret ham Humle-Sneglebælg eller en Blanding af Humle-Sneglebælg og Lucerne i Stedet for Lucernefrø. Saadanne Klager har været forholdsvis hyppige i de senere Aar, hvor Dyrkning af Humle-Sneglebælg til Grøngødning er

blevet mere almindelig; det viser sig ogsaa, at Klager i de fleste Tilfælde fremkommer fra de Ejendomme, hvor der dyrkes eller har været dyrket Humle-Sneglebæg; for en Del Klagers Vedkommende har der ikke været tilstrækkeligt Bevis for, at Frøet har været forkert eller blandet. I et enkelt Tilfælde er der skønnet at være Berettigelse i det fremsatte Erstatningskrav.

VIII. Frøets Avlssted.

For de i Tabel 13 anførte Græs- og Kløverfrøarter er Avlsstedet blevet meddelt ved Prøvernes Indsendelse eller ad anden Vej kendt for i alt 6303 Prøver. Grunden til, at der nu opgives Avlssted for langt flere Prøver end tidligere, er især, at det ifølge Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol fra 1921 er

Tabel 13. Oversigt over de Avlssteder, der er opgivne for en Del af de undersøgte Prøver.

Frøart	Danmark	Sverige og Norge	Finland	Rusland og Randstaterne	Polen	Bøhmen	Tyskland	Ungarn	De britiske Øer	Frankrig og Belgien	Italien	Amerika	Australien
Rødkløver	476	42	2	131	193	74	3	—	3	8	2	1	—
Hvidkløver	474	—	—	—	44	21	10	—	3	—	—	—	—
Alsikekløver	11	43	—	—	1	10	1	—	—	—	—	94	—
Humle-Sneglebæg	139	—	—	—	—	—	23	—	31	23	—	—	—
Lucerne	—	—	—	—	—	—	—	209	—	1	27	2	—
Gul Rundbæg	1	—	—	—	9	28	9	—	—	—	—	—	—
Alm. Kællingetand	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	96	—	—
Timothe	53	34	3	—	—	—	—	—	—	—	—	122	—
Alm. Rajgræs	723	1	—	—	—	—	—	—	27	—	—	—	1
Ital. Rajgræs	396	—	—	—	—	—	—	—	1	11	—	—	—
Eng-Svingel	483	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Stivbladet Svingel	—	—	—	—	—	—	35	—	—	—	—	—	—
Ager-Hejre	193	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Draphavre	—	—	—	—	—	—	—	—	—	102	—	—	—
Hundegræs	1174	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Eng-Rævehale	—	—	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fioringræs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	—
Alm. Rapgræs	103	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	1
Eng-Rapgræs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fløjlgræs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
Kamgræs	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	23
I alt	4227	120	63	131	247	133	81	209	66	146	125	335	56

blevet obligatorisk at opgive Avlsstedet for Partier, der sælges under denne Kontrol. Som Følge heraf belyser Tabellen bedre end i tidligere Aar, hvorfra vi dækker vort Forbrug af de forskellige Frøarter. Dog skal det bemærkes, at der af de Frøarter, der avles her i Landet, undersøges Prøver af mange smaa Avlspartier, hvorimod de Prøver, der undersøges af Frøarter, som indføres, maa antages i Reglen at repræsentere større Partier. Herved faar Avlsstedet Danmark i Tabel 13, som angaar Prøveantallet, for enkelte Frøarter en Overvægt, der ikke modsvares af en tilsvarende Overvægt, hvad Frømængden angaar. Dette gælder især Rødkløver, hvoraf saa godt som alt af den tidlige Form indføres, saaledes at de 476 Prøver i første Rubrik næsten kun repræsenterer det forholdsvis lille Forbrug af Sildig Rødkløver af dansk Avl. Noget lignende gør sig gældende for Hvidkløver og Humle-Sneglebælg og sikkert ogsaa i nogen Grad for Timothe. Hvad Alm. og Ital. Rajgræs, Eng-Svingel, Hundegræs, Ager-Hejre og Alm. Rapgræs angaar, har det danske Frø været saa godt som eneraadende.

Foruden de i Tabel 13 nævnte Prøver er 12 Rødkløverprøver opgivet som czekoslovakiske, 5 som schlesiske og 1 som chilensk. Desuden er 1 Prøve Lucerne opgivet at være franskisk. For 345 Prøver af forskellige Arter var opgivet mere end eet Avlssted, og disse var saaledes betegnede som Blandingsvarer.

IX. Differenserne mellem de korresponderende Renhedsbestemmelser.

Af de Frøprøver, hvis Renhed skal bestemmes i Garantiøjemed, udføres der to Analyser med lige store Vægtmængder. Af disse Analyser udregnes derpaa Gennemsnitstallene, undtagen i de Tilfælde, hvor Forskellen mellem de fundne to Renhedsprocenttal overskrider 2 pCt., hvis det fundne Renhedstal er over 90 pCt., og 3 pCt., hvis Renhedstallet er lavere. I saa Fald udføres en ny Analyse; denne sidste falder som Regel mellem de to første. I Tabel 14 er i første Rubrik anført, hvor mange Prøver der er undersøgte for Renhed i Garantiøjemed af de forskellige Frøarter, og i de efterfølgende Rubrikker, hvorledes disse Prøver fordeler sig med Hensyn til Forskellen mellem de to foretagne Renhedsbestemmelser.

Tabel 14. Differenserne mellem de korresponderende Renhedsbestemmelser.

Frøart	Antal Prøver	Differensens gennemsnitlige Størrelse i pCt.	Antal Prøver og Procentantal Prøver, i hvilke Differensen er											
			0—0.5		0.5—1		1—1.5		1.5—2		2—3		3 pCt. og der- over	
			Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.	Antal	pCt.
Rødkløver . . .	456	0.57	223	48.9	152	33.4	59	12.9	17	3.7	5	1.1	—	—
Hvidkløver . . .	196	0.78	81	41.3	58	29.6	28	14.3	17	8.7	9	4.6	3	1.5
Alsikekløver . .	74	0.60	32	43.2	29	39.2	9	12.2	4	5.4	—	—	—	—
Hl.-Sneglebælg	59	0.29	51	86.4	8	13.6	—	—	—	—	—	—	—	—
Lucerne	91	0.60	43	47.2	33	36.3	7	7.7	8	8.8	—	—	—	—
Gul Rundbælg.	43	0.78	18	41.9	12	27.9	7	16.3	4	9.3	2	4.6	—	—
Alm. Kællinget.	58	0.57	28	48.3	22	37.9	4	6.9	3	5.2	1	1.7	—	—
Timothe	95	0.49	62	65.2	19	20.0	8	8.4	3	3.2	3	3.2	—	—
Alm. Rajgræs . .	397	0.79	158	39.8	119	30.0	67	16.9	29	7.3	19	4.8	5	1.2
Ital. Rajgræs . .	249	0.55	154	61.9	57	22.9	25	10.0	6	2.4	4	1.6	3	1.2
Eng-Svingel . . .	275	0.86	103	37.4	77	28.0	52	18.9	23	8.4	12	4.4	8	2.9
Stivbl. Svingel.	21	0.80	8	38.1	6	28.6	3	14.3	3	14.3	1	4.7	—	—
Ager-Hejre . . .	115	0.76	51	44.4	35	30.4	12	10.4	9	7.8	7	6.1	1	0.9
Draphavre	63	0.77	23	36.5	23	36.5	9	14.3	5	7.9	3	4.8	—	—
Hundegræs . . .	1268	1.15	347	27.4	311	24.5	227	17.9	163	12.9	154	12.1	66	5.2
Eng-Rævehale.	132	2.21	22	16.7	20	15.1	18	13.6	10	7.6	28	21.2	34	25.8
Fioringræs	33	0.78	18	54.5	3	9.1	6	18.2	4	12.1	2	6.1	—	—
Alm. Rapgræs . .	160	0.93	68	42.5	29	18.1	24	15.0	16	10.0	20	12.5	3	1.9
Eng-Rapgræs . .	71	1.56	18	25.4	13	18.3	11	15.5	7	9.8	13	18.3	9	12.7
Fløjsgræs	11	0.78	4	36.4	2	18.1	4	36.4	1	9.1	—	—	—	—
Kamgræs	23	0.25	20	87.0	2	8.7	1	4.3	—	—	—	—	—	—
Runkelroe	276	0.56	160	58.0	76	27.5	21	7.6	11	4.0	6	2.2	2	0.7
Sukkerroe	32	0.49	19	59.4	10	31.2	2	6.3	—	—	1	3.1	—	—
Gulerod	91	0.89	31	34.1	27	29.7	14	15.3	8	8.8	10	11.0	1	1.1
Turnips	236	0.46	143	60.6	66	28.0	20	8.5	5	2.1	2	0.8	—	—
Kaalroe	180	0.47	119	66.1	40	22.2	13	7.2	3	1.7	5	2.8	—	—
Havre	65	0.19	63	96.9	2	3.1	—	—	—	—	—	—	—	—
2rd. Byg	39	0.22	36	92.3	3	7.7	—	—	—	—	—	—	—	—
6rd. Byg	10	0.30	8	80.0	2	20.0	—	—	—	—	—	—	—	—
Rug	9	0.73	4	44.5	2	22.2	2	22.2	1	11.1	—	—	—	—
Hvede	21	0.15	19	90.5	2	9.5	—	—	—	—	—	—	—	—
Ært	41	1.09	13	31.7	9	22.0	8	19.5	5	12.2	5	12.2	1	2.4
Hvidkaal	20	0.36	14	70.0	6	30.0	—	—	—	—	—	—	—	—
I alt	4910		2161	44.0	1275	26.0	661	13.5	365	7.4	312	6.3	136	2.8

X. Blandfrø og „Uren Vare“.

Af de i Aarets Løb for Renhed undersøgte Prøver viste 189 sig at være Frøblandinger, d. v. s., at de indeholdt 15 pCt. eller derover af fremmed Kulturfrø. 111 af disse Prøver var indsendte under Navn af Blandfrø eller lignende Betegnelse,

og 6 var indsendte uden nogen Betegnelse; de øvrige 72 var ved Indsendelsen betegnet som en bestemt Art.

Af 3502 Prøver, der var indsendte som Hundegræs, var 34 eller 1.0 pCt. Blandfrø.

Af 1025 Prøver, der var indsendte som Eng-Svingel, viste 8 (= 0.8 pCt.) sig at være Blandfrø.

Af 8 Prøver, der ved Indsendelsen var betegnede som Blød Hejre, viste 7 sig at være Blandfrø.

Ifølge de af Landbrugsministeriet under 6. Juli 1912 approberede Regler for Frøundersøgelser betegnes Frøprøver, hvis Renhed er mere end 15 pCt. lavere end Gennemsnittallet for det foregaaende Tiaar for vedkommende Frøart, hvor dette er 90 pCt. eller derover, og mere end 20 pCt. lavere end Gennemsnittallet, hvor dette er under 90 pCt., som »Uren Vare«. Samme Betegnelse anvendes for Varer, der indeholder mere Ukrudsfør end 5 Gange Gennemsnittallet for den paagældende Arts Ukrudsindhold, dog med Undtagelse af Prøver, som indeholder mindre end 1 pCt. Ukrudsfør. Prøver, der indeholder mere end 5 pCt. Ukrud, skal altid betegnes som »Uren Vare«.

I Henhold til denne Bestemmelse er et ikke ubetydeligt Antal af de undersøgte Prøver blevet betegnet som »Uren Vare«; dette gælder dog væsentlig de indsendte Prøver af Raavarer. Af de undersøgte Prøver Hundegræs var saaledes 16.0 pCt. og af Eng-Svingel 13.6 pCt. »Uren Vare«. De tilsvarende Tal for 1923—24 var 16.1 og 21.1 pCt.

XI. Det ondartede Ukrudsfør.

Efter Reglerne for Frøundersøgelser er omstaaende Frøarter at betragte som ondartet Ukrud. — I Aarsberetningerne før 1916—17 har man anført Tal for den Hyppighed, hvormed disse Arter forekom i alle de for ondartet Ukrud undersøgte Prøver. Da en stor Del af de Prøver, der i de senere Aar undersøges, imidlertid er Raavarer af danskavlet Frø, indeholder disse ganske urensede Prøver jævnlig store Mængder ondartede Ukrudsfør, af hvilke de fleste let kan frarenses.

For Markfrø anføres det derfor kun, hvilke Arter og Mængder af ondartet Ukrud der er fundne i de til Efteranalyse indsendte Prøver af Leveringer til Landmænd, disses Organisa-

Tabel 15. Oversigt over Forekomsten af

Frøart	Antal Prøver i alt	Vandgrenet Ranunkel (<i>Ranunculus repens</i>)				Vild Gulerod (<i>Daucus carota</i>)			
		Er fundet				Er fundet			
		i Antal Prøver	med Antal Korn pr. kg			i Antal Prøver	med Antal Korn pr. kg		
			Gsn.	Min.	Maks.		Gsn.	Min.	Maks.
Rødkløver	445	62	145	50	800	260	316	13	1800
do. desuden		—	—	—	—		—	—	—
Hvidkløver	201	4	168	140	250	—	—	—	—
do. desuden		—	—	—	—		—	—	—
Alsikekløver	167	—	—	—	—	—	—	—	—
do. desuden		—	—	—	—		—	—	—
Humle-Sneglebælg	131	88	199	47	800	1	100	—	—
do. desuden		5	1530	1050	1750		—	—	—
Lucerne	147	3	67	50	100	65	94	50	300
Gul Rundbælg	66	2	50	50	50	1	100	—	—
Alm. Kællingetand	108	—	—	—	—	9	160	40	400
Timothe	187	6	217	100	400	2	200	200	200
do. desuden		—	—	—	—		—	—	—
Alm. Rajgræs	198	83	126	50	500	1	100	—	—
Ital. Rajgræs	162	63	130	50	400	1	100	—	—
do. desuden		—	—	—	—		—	—	—
Eng-Svingel	146	61	116	50	400	3	83	50	100
Stivbl. Svingel	34	5	240	100	600	—	—	—	—
Ager-Hejre	138	13	104	50	200	2	60	50	70
do. desuden		—	—	—	—		—	—	—
Hundegræs	218	109	267	100	800	2	200	200	200
do. desuden		3	1000	1000	1000		—	—	—
Eng-Rævehale	52	21	347	50	665	—	—	—	—
do. desuden		6	1404	1000	1665		—	—	—
Fioringræs	37	—	—	—	—	1	1000	—	—
Alm. Rapgræs	55	6	343	200	665	—	—	—	—
do. desuden		1	1000	—	—		—	—	—
Eng-Rapgræs	63	2	265	200	330	—	—	—	—
Fløjlgræs	36	—	—	—	—	—	—	—	—
		Storkornet Silke (<i>Cuscuta sp.</i>)				Kløversilke (<i>Cuscuta Trifolii</i>)			
Rødkløver	445	12	47	10	100	12	71	10	200
Hvidkløver	201	1	48	—	—	—	—	—	—
Alsikekløver	167	2	250	250	250	2	213	140	285
Lucerne	147	13	46	10	100	3	83	50	100
Alm. Kællingetand	108	1	100	—	—	4	150	100	200

tioner, Brugsforeninger og Detailhandlere. Derimod er Indholdet af ondartet Ukrud angivet for alle de undersøgte Prøver af Sædekorn, da dette i Reglen er rensede Varer, og kun faa Prøver heraf indsendes til Efteranalyse. Undersøgelsen er foretaget i saa stor en Mængde af Prøven, at den omfatter mindst 10 000 Frø af den Kulturfrøart, hvoraf Prøven bestaar. Af Rødkløver, Lucerne, Rajgræsserne og flere er i Henhold hertil undersøgt 20 g pr. Prøve, af Hvidkløver og Alsikekløver 7 g, af Hundegræs 10 g, af Korn 0.5 kg o. s. v. I Tabel 15 er anført, i hvor mange Prøver af de enkelte Frøarter disse Ukrudsfrøarter forekom samt med hvor mange Korn pr. kg i Gennemsnit, Minimum og Maksimum. I nogle Tilfælde er Prøver med særlig stort Indhold af vedkommende Ukrudsfrøart opført for sig for at undgaa, at en enkelt eller nogle faa særlig urene Prøver i en urimelig Grad skulde paavirke det anførte Gennemsnit.

Som i tidligere Aar er Ager-Gaaseurt den Art, der forekommer baade hyppigst og i størst Mængde, og det er bemærkelsesværdigt, at den især forekommer i de Frøarter, hvoraf vi selv avler betydelige Mængder; i de samme Frøarter findes Vandgrenet Ranunkel særlig hyppigt.

Silkefrø er kun fundet i faa af Prøverne, og hvor det er fundet, er Mængderne i de fleste Tilfælde smaa, kun nogle Prøver af Alsikekløver har haft et ret stort Indhold.

Foruden i de Kulturfrøarter, der er nævnte i Tabellen, er ondartet Ukrudsfrø af forskellige Arter fundet i Prøver af Blodkløver og Fioringræs og ofte i store Mængder i Blandfrø.

Tabellen for Kornarterne viser, at kun i et Faatal af undersøgte Prøver af disse findes ondartet Ukrud, og hvor det findes, er det i Reglen kun i smaa Mængder.

Af Kiddike har der dog i Havre været indtil 200 Korn pr. kg og i en Prøve Byg, der ikke er medtaget i Tabellen, fandtes 130 Frø af Kiddike pr. kg.

Sklerotier af Meldrøjersvampen (*Claviceps purpurea*) er fundet i 124 af 187 Prøver Timothe, i 32 af 36 Prøver Fløjlsgræs, i 40 af 63 Prøver Eng-Rapgræs, i 24 af 37 Prøver Fioringræs og desuden i en Del Prøver af andre Frøarter. Disse Sklerotier forekommer i Reglen kun i ringe Mængde. I 19 Prøver Fioringræs, 2 Prøver Eng-Rapgræs, 1 Prøve Fløjlsgræs og 1 Prøve Eng-Rævehale er de dog fundet i større Antal.

Sklerotier af Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia Trifoliorum*) er fundet i 28 af 445 Prøver Rødkløver, i 1 af 66 Prøver Gul Rundbælg og i 2 af 11 Prøver Blodkløver. Kløverens Traadkølle (*Typhula Trifolii*) er

fundet i 3 af 445 Prøver Rødkløver og i en enkelt Prøve Alm. Kællingetand. I alle Tilfælde er der kun fundet enkelte af disse Sklerotier i Prøverne.

Dækket Bygbrand (*Ustilago Hordei*) er fundet i 1 af 20 Prøver 6rd. Byg med 560 angrebne Korn pr. kg.

Draphavre-Brand (*Ustilago perennans*) er fundet i 19 af 111 Prøver Draphavre, men kun med enkelte Korn i hver Prøve. Hejre-Brand (*Ustilago bromivora*) forekom i 80 af 138 Prøver Ager-Hejre; 10 Prøver indeholdt mange Brandkorn. Alle de undersøgte 36 Prøver af Fløjlsgæs indeholdt Brandkorn (*Tilletia Holci*). Desuden fandtes de nævnte Arter af Brandkorn i enkelte Prøver, hvori de respektive Frøarter, der angribes af de forskellige Brandformer, forekom som Indblanding.

Aksbakteriose i Hundegræs (*Aplanobacter Rathayi*) er fundet i 93 af 218 Prøver Hundegræs. Indholdet af angrebne Korn svingede mellem 500 og 13 000 pr. kg med et Gennemsnit af 2982; 1 kg Hundegræsfrø indeholder ca. 970 000 Korn. Desuden fandtes et Angreb i Hundegræs, der forekom som Indblanding i en Prøve Ital. Rajgræs.

XII. Dyr, fundne i Frøprøverne.

Meddelelserne i dette Afsnit omhandler, ligesom det var Tilfældet i Afsnittet om ondartet Ukrud og Sklerotier i Markfrø, kun Efteranalyserne.

Ved alle de i Aarets Løb foretagne 52 Efteranalyser af Eng-Rævehale er der fundet Larver af Rævehale-Myggen (*Oligotrophus Alopecuri*). Prøverne indeholdt mellem 11 000 og 445 000 angrebne Frø pr. kg. Gennemsnitlig var 14.8 pCt. af Varens Vægt eller over 20 pCt. af Frøene ødelagt af Larven. Det synes som Frøavlens af denne Art og dermed ogsaa dens Dyrkning som Foderplante skal blive fuldstændig umuliggjort af dette Skadedyr. Det eller de første Aar, man dyrker Rævehale til Frøavl paa et Areal, hvor der ellers ikke findes Rævehaleplanter af Betydning i Nærheden, kan man i Reglen avle Frø, der er nogenlunde frit for Indhold af disse Larver; men saa snart der har fundet Frøavl Sted blot et Par Aar, forekommer Larverne hyppigere, og Antallet stiger i Reglen med Aarene.

Dværg-Rundorm eller »Aal« (*Tylenchus sp.*) er fundet i 64 af 218 Prøver Hundegræs med i Gennemsnit 1625 angrebne Korn pr. kg, i 2 af 34 Prøver Stivbladet Svingel med henholdsvis 500 og 1000 angrebne Frø pr. kg og i 4 af 36 Prøver Fløjlsgæs med 2000 angrebne Frø pr. kg i hver af de 3 Prøver og 38 000 i den fjerde.

Frøbillelarver (*Bruchus sp.*) forekom i 5 af 445 Prøver Rødkløver med gennemsnitlig 1100 angrebne Frø pr. kg.

I 5 af 108 Prøver Kællingetand med gennemsnitlig 900 angrebne Frø pr. kg og i 1 af 147 Prøver Lucerne med 500 angrebne Frø pr. kg fandtes lignende Larver.

XIII. Frøets Vandindhold.

Vandindholdsbestemmelse foretages ifølge de gældende Analyseregler kun, naar Prøverne er indsendte i lufttæt lukket Beholder. Hvis Prøverne forsendes i Papirs- eller Tøjposer, vil deres Vandindhold som Regel ændres under Forsendelsen; navnlig vil forholdsvis fugtige Frøvarer ofte blive tørret stærkt under Forsendelsen i opvarmede Jærnbane-postvogne og i Postkontorer.

Det er ofte enten forholdsvis fugtige eller tørre Prøver, der foreligger til Undersøgelse, og det bliver derfor ret tilfældigt, hvorledes Gennemsnitsresultaterne falder ud, saaledes at disse ikke kan være vejledende for, hvad man kan kalde normalt Vandindhold for de forskellige Frøarter.

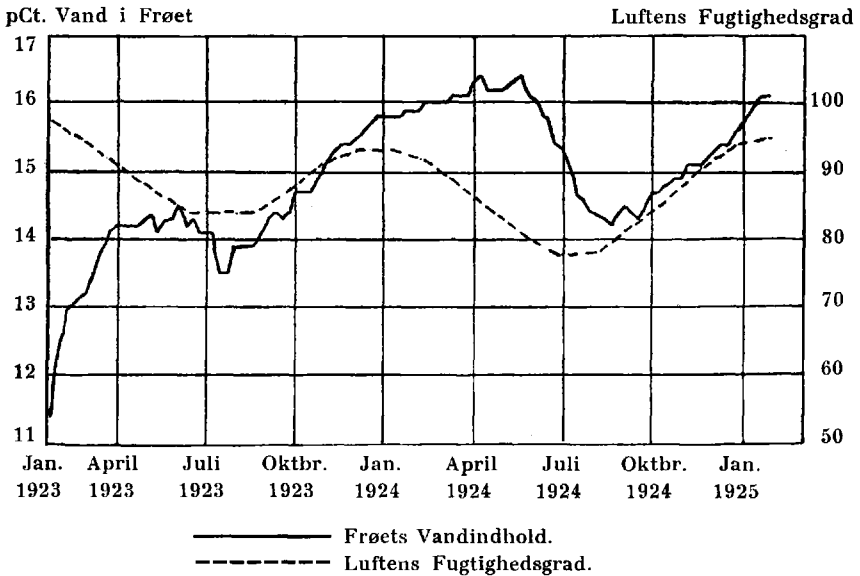
Der rettes jævnlig til Statsfrøkontrollen Forespørgsel om, hvilket Vandindhold de enkelte Frøarter maa have, naar Frøet skal kunne kaldes »sækketørt«. Et i alle Tilfælde gældende Svar herpaa kan ikke gives; men da det maa anses for praktisk, at der ved Udtryk som »sækketørt« el. l. forstaaes noget ganske bestemt, er der i Statsfrøkontrollens nye Erstatningsregler fastsat følgende:

Er Varen solgt som »normal«, »tør« eller »sækketør« uden Angivelse af et bestemt Vandindhold, betragtes nedennævnte Procentindhold som Garantital: For Kornarterne, Frø af Bedearterne, Ærter, Bønner o. l. 14 pCt., Græs- og Gulerodsfrø 12 pCt., Kløverfrø o. l. 10 pCt., Kaal-, Kaalroe- og Turnipsfrø 9 pCt.

I øvrigt trænger Spørgsmaalet om, med hvilke Vandindhold forskellige Frøarter kan opbevares til en grundig Undersøgelse; men dertil kræves, at man har større Partier paa forskellige Lagre til Disposition igennem eet, helst flere Aar. Skulde nogen være i Stand til at stille saadanne Partier til Raadighed, er Statsfrøkontrollen villig til for egen Regning at foretage Prøveudtagninger og Vandindholdsbestemmelser af disse med bestemte Tidsmellemrum (14 Dage à 1 Maaned).

I en Beretning fra Statsfrøkontrollen »Om Opbevaring af

Korn og Frø« (Tidsskrift for Planteavl 28. Bind, Side 286) har N. Siggaard bl. a. meddelt Resultater angaaende Variationen i oplagrede Frøvarers Vandindhold efter Aarstiderne og efter Vejrforholdene. Det viste sig, at en Frøvares Vandindhold kunde svinge ganske betydeligt efter Omgivelsernes Fugtighedsforhold, og at Vandindholdet tenderede hen mod en Ligevægtstilstand med Fugtigheden i Omgivelserne, saaledes at tørt Frø tiltog og fugtigt Frø aftog i Vandindhold under de

samme Betingelser. Disse Forsøg gav Lejlighed til at følge Vandindholdet i en Del Partier gennem nogle Maaneder. Som et Supplement hertil kan nedentaltte lille Forsøg, ved hvilket Vandindholdet i et Runkelroefrøparti er fulgt gennem 2 Aar, betragtes.

Frøet, der benyttedes ved Forsøget, bestod af »Rester« af Frøprøver, der fra Tid til anden var indkommet til Statsfrøkontrollen. Disse Prøver sammenblandedes meget grundigt, og der udtoges en Prøve, i hvilken Vandindholdet bestemtes paa sædvanlig Maade ved Tørring i 5 Timer ved 100°. Vandindholdet var 11.4 pCt. Umiddelbart efter Blandingen og Prøveudtagningen opvejedes Partiet i 4 Sække à 25 kg, som

derefter henstilledes i Statsfrøkontrollens Garage, der med Hensyn til Temperatur og Fugtighed maa antages ret nøje at svare til almindelige Lagerforhold. Forsøget paabegyndtes den 19. Januar 1923 og i de følgende 2 Aar vejedes Sækkene med Frø i Reglen een Gang ugentlig, og Frøets procentiske Vandindhold beregnedes paa Grundlag heraf, idet det forudsættes, at Forandringerne i Vægt udelukkende skyldes Svingninger i Vandindholdet.

I omstaaende grafiske Fremstilling er Vandindholdet til de forskellige Tider gengivet ved den fuldt optrukne Linie. Den punkterede Linie viser Fugtighedsgraden i Luften i Garagen.

Det ses, at Vandindholdet, der ved Forsøgets Begyndelse var meget lavt (11.4 pCt.), i de første Par Maaneder stiger stærkt, derefter holder sig ret konstant i Foraarsmaanederne for saa i Sommertiden at aftage og naa et Minimum i Juli—August. I de følgende Aar gentager denne Bevægelse sig. Forskellen i Vandindholdet Sommer og Vinter er ca. 2 pCt.

XIV. Undersøgelser af Havefrø.

Der er i 1924—25 foretaget 315 flere Undersøgelser af Havefrø end Aaret forud. Medens en Del Arter som Hvidkaal, Blomkaal, Rødbede o. fl. er repræsenterede ved et ret betydeligt Antal Prøver, er der af andre Arter undersøgt saa faa Prøver, at Gennemsnitsresultatet af Undersøgelserne bliver et temmelig usikkert Udtryk for den paagældende Frøarts gennemsnitlige Beskaffenhed med Hensyn til de undersøgte Forhold. — Denne Usikkerhed forøges derved, at det ofte vil være af Interesse for Indsenderne at faa undersøgt Prøver, der paa Forhaand er tvivlsomme med Hensyn til Spireevnen, hvorimod Partier af nyt, velavlet Frø vel ofte vil komme i Handelen eller blive udsaaet, uden at der ved Statsfrøkontrollen foretages Analyse deraf. Man maa som Følge deraf regne med, at Gennemsnitstallene for Spireevne er for lave som Udtryk for, hvad der er normalt for Arten, selv om den nedsættende Tendens i nogen Grad imødegaaes derved, at vi ved Gennemsnitsberegningen udelader de laveste Resultater, saaledes som det for hver Art fremgaar af Tabel 16. Ved Afgørelse af, om et Resultat skal indgaa i Gennemsnitsberegningen, følger vi den Regel at udelade

Tabel 16. Oversigt over Resultaterne af de undersøgte Havefrøprøver.

Frøart	Gennemsnitstallene for de i 1924—25 undersøgte Prøver					Gennemsnitstallene for de i 1916—25 undersøgte Prøver				
	Antal under- søgte Prøver	Spirchastighed	Spirevne	Ikke med- regnede Prøver		Antal Prøver under- søgte for Renhed	Renhed	Spirchastighed	Spirevne	Antal Prøver under- søgte for Spire- evne
				Antal	med lavere Spireevne end pCt.					
Løg (<i>Allium sp.</i>)	37	68	80	3	46	31	99	62	74	402
Porre (<i>Allium Porrum</i>)	29	54	74	—	—	22	99	53	70	303
Rødbede (<i>Beta vulgaris hortensis</i>)	80	66	72	8	36	341	97	66	72 ¹⁾	1159
Spinat (<i>Spinacia oleracea</i>)	103	61	83	2	54	170	97	64	78	1493
Hvidkaal (<i>Brassica oleracea capitata alba</i>)	136	58	78	15	51	541	98	70	84	3564
Rødkaal (<i>Brassica oleracea capitata rubra</i>)	43	66	83	4	70	89	98	74	88	610
Spidskaal (<i>Brassica oleracea capitata</i>)	11	72	88	2	62	5	95	80	90	118
Rosenkaal (<i>Brassica oleracea capitata gemmifera</i>)	28	52	78	3	61	57	98	77	89	349
Grønkaal (<i>Brassica oleracea quercifolia</i>)	11	57	81	2	61	57	98	83	91	374
Blomkaal (<i>Brassica oleracea botrytis cauliflora</i>)	134	76	89	3	64	87	98	69	82	919
Ræddike (<i>Raphanus sativus niger</i>)	2	51	68	—	—	65	97	73	85	142
Radis (<i>Raphanus sativus radicula</i>)	66	59	73	4	42	170	96	51	72	1123
Ært (<i>Pisum sp.</i>) ²⁾	232	87	88	23	56	228	96	85	88	2058
Bønne (<i>Phaseolus sp.</i>)	114	93	95	10	80	153	99	86	91	797
Agurk (<i>Cucumis sativus</i>)	44	80	94	1	72	45	99	76	87	390
Græskar (<i>Cucurbita Pepo</i>)	9	75	78	—	—	18	99	71	79	109
Pastinak (<i>Pastinaca sativa</i>)	10	45	86	—	—	3	92	32	69	114
Persille (<i>Petroselinum sativum</i>)	32	54	66	—	—	76	97	48	62	472
Selleri (<i>Apium graveolens</i>)	10	52	66	1	30	20	95	44	65	192
Kørvel (<i>Anthriscus Cerifolium</i>)	2	86	96	—	—	2	97	61	77	59
Dild (<i>Anethum graveolens</i>)	8	18	22	—	—	10	94	25	34	122
Tomat (<i>Lycopersicum esculentum</i>)	14	48	91	2	62	36	98	55	82	211
Salat (<i>Lactuca sativa</i>)	26	81	90	2	60	26	96	61	76	299
Skorzoner (<i>Scorzonera hispanica</i>)	6	40	78	1	54	9	98	51	77	52

¹⁾ Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 12.8 g.

²⁾ Herunder baade Mark- og Haveærter.

alle Resultater, der ligger mindst lige saa meget under Gennemsnittallet for den paagældende Art, som dette ligger under 100; dog maa der i Almindelighed ikke udgaa over 10 pCt. af det samlede Antal Resultater af Arten. Helt kan Reglen imidlertid ikke følges; i visse Tilfælde maa den suppleres med et Skøn under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder.

Vi har fra mange Sider Beviser for, at disse Gennemsnittal har Havefrøhandlernes Interesse; det vilde være overordentlig ønskeligt, om de Interesserede ved at sende flere Prøver vilde bidrage til at gøre Tallene mere værdifulde end nu. Bedst vilde det maaske være, om Statsfrøkontrollen og de øvrige interesserede Parter fandt Udveje for i Fællesskab at tilvejebringe en passende Repræsentation af Prøver for hver Art paa en saadan Maade, at man kunde gaa ud fra, at disse Prøver var et nogenlunde rigtigt Udtryk for den paagældende Art i vedkommende Aar.

Renhedsangivelserne i Tabel 16 hviler i visse Tilfælde paa endnu svagere Grundlag end Spiringsresultaterne, og de bør derfor for de Arter, hvoraf der er undersøgt forholdsvis faa Prøver, kun med et vist Forbehold betragtes som Udtryk for Artens normale Renhed.

I Tilslutning til de Forsøg, der er omtalt i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1923—24 (Tidsskrift for Planteavl 31. Bind, Side 146), har vi i det forløbne Aar fortsat Undersøgelserne for at finde den bedste Spiringstemperatur for Spinatfrø. En Række Resultater bekræftede, hvad Undersøgelserne i Fjor allerede tydede paa, at en lavere Temperatur end den hidtil benyttede (Stuetemperatur) var gunstigere end denne. Fra 1. Juli 1925 er Statsfrøkontrollen derfor gaaet over til at lægge Spinatfrø til Spiring ved en Temperatur af 12—15° C.

Samtidig har vi fortsat Undersøgelserne over, om muligvis en endnu lavere Temperatur, nemlig ca. 10°, vilde være endnu gunstigere. I alt 70 Prøver Spinat er med Hensyn til Spiring undersøgt baade ved 12—15° og ved ca. 10°. I 43 af disse 70 Tilfælde har en Spiringstemperatur af ca. 10° givet det højeste Spiringsresultat, i 18 Tilfælde det laveste, og i 9 Tilfælde har de to Forsøgstemperaturer givet samme Resultat.

Resultaterne synes altsaa at vise, at det ikke er af større Betydning, om den ene eller den anden af de prøvede Spirings-

temperaturer benyttes; dog er der en Antydning af, at 10° er bedst.

Vi haaber i en ikke fjern Fremtid at faa Midler til at faa indrettet et Køleanlæg, der muliggør en nøje Regulering af Forsøgstemperaturen, og Forsøgene vil da lejlighedsvis blive fortsatte.

XV. Gaver.

Frøkontrollen har modtaget en Række Tidsskrifter, Beretninger og Særtryk fra andre Frøkontrolanstalter m. fl., for hvilke udtales Frøkontrollens bedste Tak.

XVI. Frøkontrollkommissionen og Personalet ved Statsfrøkontrollen 1924—1925.

Frøkontrollkommissionens Sammensætning er som anført i Aarsberetningen 1922—23.

Lederen af Spirelaboratoriet, fast videnskabelig Assistent Frøken *Ingeborg Jacobsen*, har fra 1. Juli 1925 paa Grund af Svagelighed søgt og faaet bevilget sin Afsked fra Statsfrøkontrollen med Pension. Frk. *Jacobsen*, som er Datter af den bekendte Stifter og Indehaver af »Markfrøkontoret for undersøgt Markfrø«, *Chr. P. Jacobsen*, har ledet det vigtige Arbejde i Statsfrøkontrollens Spirelaboratorium siden 1. November 1897. Før den Tid havde hun i en Aarrække været sin Faders Hjelper i Markfrøkontoret, dels som Leder af Frøanalyseringen og dels ved Kontorarbejdet. Endvidere havde Frk. *Jacobsen* besøgt forskellige udenlandske Frøkontrolanstalter, bl. a. Frøkontrolanstalten i Zürich. Hun sad derfor inde med en rig Erfaring, ikke alene paa Frøanalyseringens Omraade, men ogsaa med Hensyn til Frøavl, Frørensning og Frøhandel, en Erfaring, der har været til stor Gavn for Arbejdet her ved Frøkontrollen, hvor hun har virket med den største Forstaaelse, Energi og Pligtopfyldelse igennem ca. 28 Aar, ligesom hun til fulde har forstaaet at bibringe sine Medhjælpere Overbevisningen om Nødvendigheden af altid at udføre Arbejdet bedst muligt, saaledes at de fik Interesse for og som Følge deraf Tilfredsstillelse ved Gerningen.

Frk. *Jacobsen* har udført en Mængde Forsøg for at fastslaa, hvilke Spiremetoder der er de bedste; særlig har hun

foretaget en Række Undersøgelser af Skovfrø, om hvilke hun har udarbejdet en Beretning, der er trykt i »Tidsskrift for Skovvæsen«, Bind XX, B.

Arbejdet ved Statsfrøkontrollen har siden Aarhundredets Begyndelse stadig været stigende og var navnlig i Krigsaarene overvældende. Frk. *Jacobsen* gav imidlertid ikke op og sparede aldrig sig selv, skønt Arbejdet tog synligt paa hendes Kræfter, hvilket desværre er resulteret i, at hun nu har maattet søge sin Afsked. Heldigvis har Frk. *Jacobsen* ikke helt afbrudt Forbindelsen med Statsfrøkontrollen, men har bl. a. lovet, saa vidt hendes Kræfter slaar til, at bearbejde det store Materiale hidrørende fra senere Skovfrøundersøgelser og udgive en Beretning om disse, ligesom hun for Den internationale Frøkontrolassociation — i Lighed med tidligere — elskværdigt har paataget sig at samle og bearbejde det Talmateriale, der fremkommer som Følge af de sammenlignende Undersøgelser, som Statsfrøkontrollen har sat i Gang ved ca. 60 Frøkontrolanstalter Verden over.

Paa Statsfrøkontrollens, alle Medhjælperes og egne Vegne benytter Forfatteren heraf Lejligheden til at udtale en hjertelig Tak til Frk. *Jacobsen* for det store Arbejde, hun i den lange Aarrække har udført, og som har været af grundlæggende Betydning for Statsfrøkontrollens Virksomhed og Omdømme. Vi glæder os dog over forhaabentlig endnu i en Række af Aar at faa Lejlighed til at fortsætte det gode Samarbejde med Frk. *Jacobsen*, saa vidt hendes Kræfter maatte tillade det.

Frk. *Jacobsen* har endelig paa udmærket Maade medvirket til, at den, der overtog Ledelsen af Arbejdet i Spirelaboratoriet efter hende, Frk. *Adda Lassen*, baade hvad den praktiske og videnskabelige Forstaaelse angaar, er fuldt egnet til den ansvarsfulde Gerning.

Efter i 5 Aar at have udført et dygtigt og grundigt Arbejde ved Statsfrøkontrollen, særlig med de i Laboratoriet og i Kontrolmarkerne foretagne Undersøgelser af Frøvarers Sorts- og Stammeægthed samt Sygdomsfrihed, er fast videnskabelig Assistent, Landbrugskandidat *E. Hellbo* frairaadt for at overtage Stillingen som Leder af Markkontrollen ved Statens centrala Frøkontrollanstalt i Sverige. Om de selvstændige Undersøgelser, som Assistent *Hellbo* har udført i den forløbne Tid ved Statsfrøkontrollen, foreligger der tre Beretninger fra hans Haand,

nemlig, foruden de to Side 2 nævnte, en om: »Nogle Kendetegn, hvorved Frø af Rapgræsarterne kan bestemmes«.

Fast Assistent Frk. *Ingeborg Stribolt* afgik i Marts 1925 ved Døden efter 17 Aars dygtigt og trofast Arbejde i Spirelaboratoriet.

Underassistent Frk. *Inger Herslev Jensen* er fratraadt.

XVII. Oversigt over Statsfrøkontrollens Regnskab fra 1. April 1924 til 31. Marts 1925.

Paa Side 68 findes en tabellarisk Oversigt over Regnskabet i Finansaaret 1924—25. Den samlede Indtægt for Analyser m. m. har været Kr. 186 080.59, hvilket er Kr. 11 080.59 mere end budgetteret. Udgiften (Kr. 209 565.15) har været Kr. 12 662.85 mindre end anslaaet paa Budgettet. — Statstilskudet udgør Kr. 23 484.56, hvilket er Kr. 23 743.44 mindre end budgetteret, og Frøkontrollens Tilgodehavende, som ved Finansaarets Begyndelse udgjorde Kr. 55 875.65, var ved Aarets Slutning steget til Kr. 60 234.75.

Oversigt over Statsfrøkontrollens Regnskab
fra 1. April 1924 til 31. Marts 1925.

Indtægter.		Kr.	Øre
8352	fuldstændige Analyser à 2.50 Kr.—14 Kr.....	66203	90
356	Spiringsbestemmelser med Kornvægt à 9 Kr.—10 Kr.....	3545	00
4024	do. à 2 Kr.—8 Kr.	15645	65
1630	Renhedsbestemmelser à 1.50 Kr.—6 Kr.	5856	75
150	Silkebestemmelser à 5 Kr.	750	00
659	Ægtheds- og Avlsstedsbestemmelser	2041	00
373	Vandindholdsbestemmelser à 1.35 Kr.—1.50 Kr.	558	45
12	Kornvægtsbestemmelser à 1.25 Kr.—2 Kr.	19	50
386	II-Analyser	5040	00
	Andre Laboratorieundersøgelser	2856	18
	Kontrol dyrkning af Saasæd og Roefrø.....	7304	00
	Tilgodehavende for Finansaaret 1921—22.....	70	00
	do. do. 1923—24.....	55129	65
	Godtgørelse for Prøveudtagning, Rejser, Indkaldelse af Prøver, Oversigter m. m.	15712	04
do.	- Udlæg til Telegrammer, Telefon, Porto, Klarering, Frugt m. m.....	227	61
do.	- Frøsamlinger, Prøveposer, Duplikater, Tryksager, Opbevaring af Prøver m. m.	2212	09
do.	- Udførselsattester	493	00
do.	- Frørester	900	08
do.	- Kontorarbejde, udført for »Den internationale Frøkontrollassociation« af en af Statsfrøkon- trollens Assisterter.....	811	56
	Indvundne Renter + Kursgevinst	704	13
	Tilskud fra Statskassen	23484	56
	I alt ...	209565	15

Udgifter.		Kr	Øre
	Lønning til Direktøren og Personalet (60 Personer).....	156398	62
	Bygningsudgifter og Skatter	6225	12
	Brændsel, Belysning, Rengøring m. m.	8749	08
	Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar og øvrige Rekvisitter. Forskellige Udgifter (Telefon, Porto, Telegrammer m. m. 7167.71 Kr.; Trykningsudgifter m. m. 2932.65 Kr.; Papir, Protokoller og Skrivemateriale 4197.02 Kr.; Glas- og Manufakturvarer m. m. 825.37 Kr.; Udgifter til For- og Forsøgshave, Forsøgs- og Udstillingsmateriale samt Fotografering 922.82 Kr.; Udgifter til Prøveudtagning, Rejser, Frugt m. m. 10 105.34 Kr.; Udgifter ved Kontrol dyrkning af Saasæd og Roefrø 3000.90 Kr.; for- skellige andre Udgifter 523.47 Kr.).....	29675	28
	Rejse- og Repræsentationsudgifter	2894	08
	Frøkontrolkommissionens Møder	256	30
	Bidrag til »Den internationale Frøkontrollassociation« samt Rejse- udgifter i Anledning af den internationale Frøkontrolkongres i Juli 1924	3168	63
	I alt ...	209565	15